

T.C.

YARGITAY

CEZA GENEL KURULU

E. 2018/9-298

K. 2020/499

T. 3.12.2020

• **YALAN TANIKLIK SUÇU (Maruz Kaldıkları Tehdidin Atılı Suça Yönelik Kasıtlarını Ortadan Kaldıracak Nitelikte Karşı Koyamayacakları veya Kurtulamayacakları Ağır ve Muhakkak Nitelikte Olmadığı Değerlendirildiğinde Sanıklar Hakkında Cebir ve Şiddet Korkutma ve Tehdit Hükümlerinin Uygulanamayacağıın Kabul Edilmesi Gerektiği)**

• **CEBİR ŞİDDET KORKUTMA VE TEHDİT HÜKÜMLERİ (Maruz Kaldıkları Tehdidin Yalan Tanıklık Suçuna Yönelik Kasıtlarını Ortadan Kaldıracak Nitelikte Karşı Koyamayacakları veya Kurtulamayacakları Ağır ve Muhakkak Nitelikte Olmadığı - Sanıklar Hakkında Cebir ve Şiddet Korkutma ve Tehdit Hükümlerinin Uygulanamayacağı)**

• **ETKİN PİŞMANLIK (Katılan Lehine Yalan Tanıklık Yapan Sanıkların Katılan Hakkında Bir Hak Kısıtlamasını veya Yoksunluğunu Sonuçlayacak Nitelikte Karar Verilmeden veya Hükümden Önce Gerçeği Söyledikleri Anlaşıldığından Sanıklar Hakkında Etkin Pişmanlık Hükümlerinin Uygulanması Gerektiği)**

• **SANIĞIN HÜKÜMDEN SONRA ÖLMESİ (Uyap Sistemi Kullanılarak Alınan Güncel Nüfus Kayıt Örneğinde Saniğin Direnme Kararından Sonra Öldüğü Bilgisi Yer Aldığından Ölümle İlgili Mahallinde Araştırma Yapılarak Karar Verilmesinde Zorunluluk Bulunduğu)**

5237/m.[28,272,274](#)

ÖZET : Sanıkların olayla ilgili ihbarda bulunma ve Mahkemede yapılan ilk celsede yeminli ifadelerinde doğruları anlatabilme olanağına kavuşmalarına rağmen bu yola başvurmamaları katılan lehine, maktul aleyhine yalan beyanda buldukları, sanıklara yönelik tehdidin başta ağır ve korkutucu etkisinin bulunduğu kabul edilebilir ise de bu etkiden sanıkların geçici süreyle de olsa kurtuldukları anlaşılmalı; maruz kaldıkları tehdidin yalan tanıklık suçuna yönelik kasıtlarını ortadan kaldıracak nitelikte karşı koyamayacakları veya kurtulamayacakları ağır ve muhakkak nitelikte olmadığı hususları bir bütün halinde değerlendirildiğinde sanıklar hakkında TCK'nın [28.](#) maddesinde düzenlenen "Cebir ve şiddet, korkutma ve tehdit" hükümlerinin uygulanamayacağı kabul edilmelidir.

Öte yandan, katılan lehine yalan tanıklık yapan sanıkların katılan hakkında bir hak kısıtlamasını veya yoksunluğunu sonuçlayacak nitelikte karar verilmeden veya hükümden önce gerçeği söyledikleri anlaşıldığından sanıklar hakkında TCK'nın [274/1.](#) maddesi uyarınca etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanması gerektiği kabul edilmelidir.

Ayrıca; UYAP sistemi kullanılarak alınan güncel nüfus kayıt örneğinde, saniğin direnme kararından sonra öldüğü bilgisi yer aldığından, ölümle ilgili mahallinde araştırma yapılarak karar verilmesinde zorunluluk bulunmaktadır.

DAVA : Yalan tanıklık suçundan sanıklar ..., ... ve ... hakkında açılan kamu davasında Kayseri 1. Asliye Ceza Mahkemesince 10.09.2012 tarih ve 189-549 sayılı ile sanıkların eylemlerinin TCK'nın [272/2-3-6](#) maddesinde düzenlenen suç oluşturabileceği gerekçesiyle verilen görevsizlik kararı üzerine dosyanın gönderildiği Kayseri 2. Ağır Ceza Mahkemesince 30.05.2013 tarih ve 453-250 sayılı ile sanıklar hakkında TCK'nın [274/1.](#) maddesi uyarınca verilen ceza verilmesine yer olmadığına ilişkin hükümlerin katılan vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine dosyayı inceleyen Yargıtay 9. Ceza Dairesince 19.11.2014 tarih ve 6798-11701 sayılı ile;

"Aleyhine tanıklık yapılan kişi hakkında bir hak kısıtlaması veya yoksunluğunu sonuçlayacak nitelikte karar verilmeden veya hükümden önce ya da aleyhine tanıklık yapılan kişi hakkında mahkûmiyet kararı kesinleşmeden önce gerçeğin söylenmesi halinde TCK'nın [274.](#) maddesinde düzenlenen etkin pişmanlık hükmünün uygulanabileceği, lehe yalan tanıklık yapıldığı da gerçeğe dönülmesi halinde anılan madde hükmünün uygulanamayacağı, somut olayda; Kayseri 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 2008/258 esas sayılı dosyasında kasten öldürme suçundan yargılanan sanık... ile kasten öldürme suçuna azmettirme ve yağma suçlarından yargılanan katılan ... lehine soruşturma ve kovuşturma aşamasında yalan tanıklık yapan ve yalan tanıklık yaptığı kişiler hakkında hüküm verilmeden önce gerçeği söyleyen sanıklar hakkında mahkûmiyet hükmü kurulması yerine uygulama koşulları bulunmadığı gözetilmeden etkin pişmanlıkta bulduklarının kabulüyle TCK'nın [274/1.](#) maddesi uyarınca ceza verilmesine yer olmadığına karar verilmesi..." isabetsizliğinden oy çokluğuyla bozulmasına karar verilmiş,

Daire Üyeleri H. Y. ve C. Ö.; "Sayın çoğunluk ile aramızdaki hukuki uyumsuzluk, yalan tanıklık suçunda etkin pişmanlık hükümlerinden sadece aleyhe tanıklık yapanların mı faydalanacağına, başka bir deyişle lehe tanıklık yaparak yalan tanıklık suçunu işleyenlerin yargılama aşamasında pişmanlık göstererek gerçeği söylemeleri halinde TCK'nın [274.](#) maddesi uyarınca haklarında ceza verilmesine yer olmadığına karar verilir verilemeyeceğine ya da cezalarında indirimine gidilip gidilemeyeceğine

ilişkindir. Sayın çoğunluk aleyhe tanıklık yapanlar dışındakilerin örneğin lehe tanıklık yapanların etkin pişmanlık hükümlerinden faydalanamayacağı kanaatindeyiz. Azınlık görüşü olarak yalan tanıklıkta lehe–aleyhe tanıklık ayrımı yapılmadan, hükümden önce ya da ceza davasında mahkûmiyet kararı kesinleşmeden önce yapılmak kaydıyla gerçeğin söylenmesi halinde yalan tanıklık suçunu işleyen herkesin etkin pişmanlık hükmünden faydalanacağı kanaatindeyiz. Görüşümüzü ve madde yorumumuzu aşağıda açıklamaya çalışacağız.

Öncelikle çözüm için yalan tanıklıkta etkin pişmanlığı düzenleyen TCK'nın 274. maddesinin yalan tanıklığı düzenleyen TCK'nın 272. maddesiyle birlikte yorumlanması gerekmektedir. Çünkü 'aleyhine tanıklıkta bulunulan kişi' kavramı önce TCK'nın 272. maddesinde kullanılmakta, TCK'nın 274. maddesinde ise bu kavram benzer şekilde 'aleyhine tanıklık yapılan kişi' kavramı ile ifade edilmektedir. Her iki kavram da aynı anlama gelmektedir. Kanun koyucu TCK'nın 272. maddesinde aleyhine tanıklıkta bulunulan kişi kavramı ile yalan tanıklık sonucu bir koruma tedbirinin uygulanmasını veya gözaltına alma ile tutuklama kararı verilmesini ya da hapis cezasına hükmedilmesini suçun nitelikli bir hali olarak kabul etmiş, yalan tanıklığının sonucu olarak hakkında koruma tedbiri uygulanan ya da hapis cezasına mahkûm edilerek hürriyeti tahdit edilen kişiyi ifade ederken de 'aleyhine tanıklık ta bulunulan kişi' olarak yalan tanıklığının mağdurunu kastetmiştir. Esasen kullanılan tabirde bir yanlışlık olmadığı gibi kanun koyucu tarafından bunun başka bir şekilde ifade edilmesi de mümkün değildir. Kısacası, aleyhine tanıklıkta bulunulan kişi ile ceza davasında hakkında koruma tedbiri uygulanan veya hakkında hapis cezası verilen kişi kastedilmektedir. Ancak yalan tanıklık suçu sadece ceza davasında işlenmeyip bir soruşturma sırasında ya da hukuk davasında da işlenebildiğinden, TCK'nın 274. maddesindeki 'bir hak kısıtlamasını veya yoksunluğunu sonuçlayacak şekilde' tabiri ile örneğin bir hukuk davasında ihtiyadi tedbir kararı verilmesi nedeniyle mülkiyet hakkının kullanılmasının engellenmeside kastedilmektedir. Bu nedenle hukuk davasında işlenen yalan tanıklık suçunda da etkin pişmanlık hükmünün uygulanabileceği sonucuna varmak mümkündür.

Aleyhine tanıklık yapılan kişi kavramını açıkladıktan sonra TCK'nın 274. maddesinin düzenleniş biçimi ve kapsamına ilişkin yorumumuza gelince; Kanun koyucu madde metninde özellikle ne zamana kadar etkin pişmanlıkta bulunabileceğini belirlemiştir. Bunu da 'bir hak kısıtlamasını veya yoksunluğunu sonuçlayacak nitelikte karar verilmeden veya hükümden önce', 'bir hak kısıtlamasını veya yoksunluğunu sonuçlayacak nitelikte karar verildikten sonra ve fakat hükümden önce', 'mahkûmiyet kararı kesinleşmeden önce' cümleleri ile ifade etmiştir. Buradan çıkarılacak sonuç, yalan tanıklıkta etkin pişmanlığın yani yalan tanıklık suçunu işleyen gerçeği söylemesinin en son hüküm verilmeden önceye veya mahkûmiyet kararı kesinleşinceye kadar yapılabileceğidir. Buradaki hüküm ise yalan tanıklık suçunun soruşturması ve kovuşturması nedeniyle verilecek olan hüküm değil, yalan tanıklık suçunun oluşmasına neden olan asıl davada ki bu hukuk davası, ceza davası olabilir verilecek olan hükümdür.

TCK'nın 274. maddesinin birinci ve ikinci fıkralarını iki farklı görüşle yorumlamak mümkündür. Bir görüşe göre savunduğumuz fikri destekleyecek en önemli husus maddenin birinci fıkrasındaki 'veya hükümden önce' ifadesidir. Birinci fıkraya göre yalancı tanıklık suçunu işleyen bir hak kısıtlamasını veya yoksunluğunu sonuçlayacak nitelikte karar verilmeden önce gerçeği söyleyerek yalan tanıklıktan dönebileceği gibi, asıl davada hüküm verilmeden önce de gerçeği söyleyerek de cezasızlık nedeninden faydalanabilir. Yani yalan tanıklıkta etkin pişmanlıktan faydalanabilmek için illa ki bir hak kısıtlamasının veya yoksunluğunun doğuracak şekilde bir karar verilmesine gerek yoktur. Yargılama sırasında bir hak kısıtlamasını veya yoksunluğunu doğuracak bir karar verilmemiş olabilir. Madde fıkrasında vurgulanmak istenen husus yargılamada bir hak kısıtlamasını veya yoksunluğunu doğuracak nitelikte bir karar verilmeden önce veya hükümden önce gerçeğin söylenmesidir. Dolayısıyla buradan fıkrada ve bağlacı yerine veya bağlayıcının kullanılması dikkate alınarak bir hak kısıtlamasını veya yoksunluğunu doğuracak bir karar verilmiş ise bu karar verilmeden önce ya da bir hak kısıtlamasını veya yoksunluğunu doğuracak bir karar verilmemiş ise hükümden önce gerçeğin söylenmesi halinde etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanması gerektiği sonucuna varmak mümkündür. Kanun koyucu burada bir hak kısıtlamasını veya yoksunluğunu sonuçlayacak nitelikte karar verilmeden önce gerçeği söyleyen yalan tanıklar ile bir hak kısıtlamasını veya hak yoksunluğunu sonuçlayacak şekilde karar verilmeyen yargılamalarda ise hüküm verilmeden önce gerçeği söyleyen yalancı tanıkları birbirleri ile eşit seviyede kabul etmiş ve bir hak mağduriyetine neden olunmadan ya da adil yargılama ilkesi ihlal edilmeden gerçeğe dönenleri cezalandırmak istememiştir.

Burada şu soru akla gelebilir. Bir hak kısıtlaması veya yoksunluğu doğmadan önce gerçeğin söylenmesine rağmen hak kısıtlaması veya yoksunluğu nasıl meydana gelebilir? Bir davada birden çok kişi yalancı tanıklık yapabilir. Bu tanıkların biri gerçeği söylese ancak diğerleri etkin pişmanlık göstermese ve diğer tanıkların beyanları nedeniyle bir hak kısıtlaması ve yoksunluğu ortaya çıkarsa hak kısıtlaması veya yoksunluğuna dair karar vermeden önce gerçeği söyleyen yalancı tanık etkin pişmanlık hükmünden faydalanır. Aynı zamanda yalancı tanıklık yapılan davada bir hak kısıtlaması veya yoksunluğu yalancı tanıklıkla ilgili olmadan hakim kararı ile meydana gelmiş olabilir. O nedenle TCK'nın 274. maddesinin 1. fıkrasında iki ayrı durum düzenlenmiştir. Ya bir hak kısıtlaması veya yoksunluğuna karar verilmiş ise bu kısıtlama veya yoksunluğa karar verilmeden ve en geç hükümden önce ya da bir hak kısıtlamasına karar verilmemiş ise en geç hükmün verilinceye kadar gerçeğin söylenmesi halinde bu fıkranın uygulanması mümkündür.

İkinci görüşe göre ise;

TCK'nın 274. maddesinin birinci fıkrası hukuk ve ceza davasında bir hak kısıtlamasını veya yoksunluğunu sonuçlayacak nitelikte karar verilmeden ve hükümden önce gerçeğin söylenmesini, ikinci fıkra ise bir hak kısıtlamasını veya yoksunluğunu sonuçlayacak nitelikte karar verildikten sonra ve fakat hükümden önce gerçeğin söylenmesini düzenlemektedir. Hangi görüş kabul edilirse edilsin ister katıldığımız birinci görüş, isterse ikinci görüş kabul edilsin birinci görüşe göre 1. fıkradaki 'veya hükümden önce' ibaresi ya da ikinci görüşteki bir hak kısıtlamasını veya yoksunluğunu sonuçlayacak nitelikte karar verilmeden ve hükümden önce gerçeğin söylenmesi esas alınırsa alınsın bir hak kısıtlaması veya yoksunluğuna karar verilmeden önce birinci fıkra uygulanabileceğine göre, etkin pişmanlıktan yararlanacak yalancı tanığın; sanığın, mağdurun, davacının, davalının lehine veya aleyhine beyanda bulunmasının bir önemi bulunmamaktadır. Önemli olan bir hak kısıtlamasına veya hak yoksunluğuna dair bir karar verilip verilmemesidir. Esasen yalan tanıklık suçunda tanığın gördüğü bir

olay hakkında gerçeği söyleyip söylememesi veya gördüğü bir hususu gizlemesi cezalandırılmakta olup bunun lehe veya aleyhe olmasının bir önemi bulunmamaktadır. Zaten TCK'nın [272.](#) maddesinde lehe aleyhe tanıklık ayırımı yapılmamıştır ki etkin pişmanlık düzenlenirken lehe aleyhe tanıklık esas alınarak bir düzenleme yapılmış olsun.

Sonuç itibarıyla kanun koyucu yalan tanıklık suçunda etkin pişmanlığı düzenlerken yalan tanıklık nedeniyle bir hak yoksunluğu ve hak kısıtlamasına neden olunup olunmamasını esas almış, bu hak kısıtlanmasına neden olunmadan yalan tanıkların gerçeği söylemelerini cezasızlık nedeni kabul etmiştir. Bir hak kısıtlaması veya yoksunluğuna neden olunması ve fakat hükümden önce ya da ceza davasında mahkûmiyet kararı verilir karar kesinleşmeden önce gerçeğin söylenmesini ise daha tehlikeli kabul edip burada cezada indirim yapılması konusunda hakime takdir hakkı tanımış, yapılan tanıklığın lehe ya da aleyhe olup olmasını esas almamıştır.

Bu bilgiler ışığında somut olayı değerlendirdiğimizde; sanıkların bir adam öldürme suçunda kollukta verdikleri ifadelerinde katılanın sanık Erhan'a maktulü kastederek 'öldür' dediğini beyan etmişler, daha sonraki savcılıktaki ifadelerinde ve dilekçelerinde karakoldaki ifadelerinin doğru olmadığını, olayın şoku ile o şekilde ifade verdiklerini, maktulü kimin vurduğunu görmediklerini, katılanın sanık... azmettirdiğini duymadıklarını söylemişlerdir. Sanıkların bu şekilde yalan tanıklık suçunu işledikleri sabit ise de yalan tanıklık suçunun yargılaması sırasında ve ilgili ceza davasında sonraki verdiği ifadelerinde tehdit nedeniyle korktukları için bildiklerini gizlediğine dair beyanları ile hükümden önce gerçeğe dönerek azmettirenin de cezalandırılmasını sağlamışlardır. Hatta bu beyanları ile katılanın mahkûmiyet hükmü Yargıtay tarafından onanmıştır. Bir hak kısıtlamasını veya yoksunluğuna neden olmadan hükümden önce gerçeği söyleyerek yalan tanıklık suçunu teşkil eden beyanlarından dönmüşler ve maddi gerçeğin bulunmasına yardımcı olmuşlardır. O nedenle sanıkların eylemlerinde etkin pişmanlık koşulları oluşmuştur. Yerel mahkemenin sanıklar hakkında TCK'nın [274.](#) maddesinin 1. fıkrasındaki etkin pişmanlık hükmünü uygulayarak ceza verilmesine yer olmadığına dair karar vermesinde bir isabetsizlik bulunmamaktadır. Yerel mahkeme hükmünün onanması gerekir. Bu nedenle Sayın çoğunluğun etkin pişmanlığın koşulları olmadığından hükmün bozulmasına ilişkin görüşlerine katılmıyoruz." düşünceleriyle karşı oy kullanmışlardır.

Yerel Mahkeme ise 16.04.2015 tarih ve 61-120 sayılı ile; "Mahkememizce yapılan yargılama sonucunda sanıklar ..., ... ve ...'ın Kayseri 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 2008/58 ve 2011/69 esas sayılı dava dosyaları üzerinden yapılan yargılamaya konu olaya ilişkin soruşturma aşamasında görgüye dayalı anlatımda buldukları, suça konu olaya ilişkin yapılan yargılama sırasında 25.08.2008 tarihli ilk celsede tanık olarak beyanlarını başvurulanan sanıklar ... ve ...'in olaya ilişkin görgüye dayalı bilgilerinin bulunmadıklarını beyan ettikleri, soruşturma aşamasındaki beyanları okunup sorulduğunda, bazı hususları hatırlamadıklarını beyan ettikleri ve beyanları arasındaki çelişkilerin giderilemediği, sanık ...'in ise aynı celsede olaya ilişkin ayrıntılı bir anlatımda bulunmayıp, ilaç kullandığını, psikolojisinin bozuk olduğunu, olayları hatırlamadığını beyan ettiği ve soruşturma aşamasındaki beyanları okunup sorulduğunda da, ifadelerini hatırlamadığını beyan ettikleri ve bu şekilde mahkeme huzurunda yeminli olarak tanık sıfatıyla yalan beyanda bulunmak suretiyle üzerlerine atılı yalan tanıklık suçunu işledikleri, eylemlerinin TCK'nın [272/2.](#) maddesi kapsamında bulunduğu, zira sanıkların yalan beyanlarının aynı dava dosyasında sanık olarak yargılanmakta olan ve bu dava dosyasında katılan sıfatı bulunan ...'in lehine olarak yalan beyanda buldukları, yargılanan sanıklar aleyhine yalan tanıklık yapıp mahkûmiyetlerine neden olmalarının söz konusu olmadığı, sanıklar ..., ... ve ...'in, katılan ...'in baskısı altında yalan beyanda bulduklarını ve katılan ...'in lehine beyanda bulunmak zorunda kaldıklarını beyan ettikleri, dolayısıyla sanıkların eylemlerinin TCK'nın [272/2.](#) maddesi kapsamında bulunduğunu kabul etmek gerektiği,

Sanıklar ..., ... ve ...'in mahkemece yapılan yargılama sırasında 22.09.2008 tarihli celsede hazır bulunarak daha evvel mahkemede verdikleri beyanların gerçeği yansıtmadığını, yalan söylediklerini ve olaya ilişkin gerçekleri anlatmak istediklerini söyleyip etkin pişmanlık göstererek bu kez ayrıntılı bir şekilde görgüye dayalı olaya ilişkin anlatımda buldukları ve bu anlatımlarının soruşturma aşamasındaki beyanlarını doğrular mahiyette olduğu, mahkemece bu beyanlar esas alınmak suretiyle katılan ...'in sanık sıfatıyla mahkûmiyetine karar verildiği ve Yargıtay 1. Ceza Dairesinin 25.06.2012 tarihli ve 1780-5177 Sayılı ilamı ile kararın onanmasına göre bu beyanların doğruluğunun Yargıtay 1. Ceza Dairesince de kabul edildiği ve kararın bu şekilde kesinleştiği anlaşılmış, sanıkların katılan ... lehine olacak şekilde yalan tanıklık yapma suçunu işlemişler ise de, henüz yargılama bitmeden ve hüküm tesis edilmeden etkin pişmanlık gösterip bu beyanlarından dönerek gerçeği anlatmış olmaları nedeniyle TCK'nın [274/1.](#) maddesi gereğince sanıklara ceza verilmesine yer olmadığına karar verilmesi gerektiği" gerekçesiyle bozmaya direnerek önceki hükümler gibi sanıklar hakkında TCK'nın [274/1.](#) maddesi uyarınca ceza verilmesine yer olmadığına karar vermiştir.

Bu hükmün de katılan vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının 18.05.2015 tarihli ve 167536 Sayılı "bozma" istekli tebliğnamesiyle Yargıtay Birinci Başkanlığına gelen dosya, Ceza Genel Kurulunca 14.12.2016 tarih ve 493-1846 sayılı ile 6763 Sayılı Kanun'un [38.](#) maddesiyle 5320 Sayılı Kanun'a eklenen geçici 10. madde uyarınca kararına direnilen Daireye gönderilmiş, aynı madde uyarınca inceleme yapan Yargıtay 9. Ceza Dairesince 04.06.2018 tarih ve 27-27 sayılı ile direnme kararının yerinde görülmemesi üzerine Yargıtay Birinci Başkanlığına iade edilen dosya, Ceza Genel Kurulunca değerlendirilmiş ve açıklanan gerekçelerle karara bağlanmıştır:

KARAR : Özel Daire çoğunluğu ile Yerel Mahkeme arasında oluşan ve Ceza Genel Kurulunca çözümlenmesi gereken uyuşmazlık; yalan tanıklık suçundan yargılamaları yapılan sanıklar hakkında TCK'nın [274/1.](#) maddesinde düzenlenen etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanıp uygulanamayacağı ve Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi üzerinden alınan nüfus kayıt örneğinde sanık ...'in direnme hükmünden sonra öldüğünün belirlenmesi hususlarının ele alınıp değerlendirilmesi gerekmekte ise de Yargıtay İç Yönetmeliği'nin 27. maddesi uyarınca TCK'nın [28.](#) maddesinde düzenlenen "Cebir ve şiddet, korkutma ve tehdit" hükümlerinin sanıklar hakkında uygulanıp uygulanamayacağının değerlendirilmesi gerekmektedir.

İncelenen dosya kapsamından,

Kayseri Cumhuriyet Başsavcılığının 2008/16652 Sayılı soruşturmasında, maktul...'nın sanık ... ile birlikte kar ortaklığı şeklinde K. Has Fuar alanı içerisinde bulunan canlı alabalık lokantasını işlettiği, maktulün 2008 yılı içerisinde kiracıları olan katılan ...

ile... .. tarafından işletilen ve fuar alanında bulunan müzikol ve düğün salonunu bu şahıslardan alarak başka şahıslara verdiği, yine fuar alanında bulunan büfenin de maktule ait olduğu, katılan ... ve... ..'un büfeyi boşaltmayarak işletmeye devam ettikleri, maktulün eski sezondan kalan borçlarını istemesi üzerine de aralarında husumet çıktığı, katılan ...'in kendisini Kayseri civarında mafya olarak göstermeye çalıştığı ve olaydan bir hafta önce sanık ...'in işlettiği maktule ait iş yerine gelerek "Benim Kayseri'de ismim var, geldiğim yerden para alır giderim, ...'a söyle her hafta 1.500 YTL istiyorum, ayarlasın, yoksa gereğini yaparım." dediği, katılan ...'in yanında... ve ... Kurum isimli şahıslar bulunduğu halde olay yerine gelerek maktul ile tartıştıkları ve bu tartışma sonucu katılan ...'in "Öldürün bu pezevengi." diye talimat vermesi üzerine... ve ... Kurum'un maktulü çeşitli yerlerinden bıçaklayarak bu şekilde ölümüne sebep oldukları belirtilerek... ..'un kasten adam öldürmeye azmettirme, ve ... Kurum'un kasten adam öldürme, ...'in ise kasten adam öldürmeye azmettirme ve yağmaya teşebbüs etme suçlarından cezalandırılmaları talebiyle açılan kamu davasında yapılan yargılama sonucunda Kayseri 1. Ağır Ceza Mahkemesince 22.04.2009 tarih ve 258 sayılı ile, ...'in TCK'nın 38, 81/1, 63, 54 ve 53/1. maddeleri uyarınca müebbet hapis, aynı Kanun'un 148, 35, 63 ve 53/1 maddeleri uyarınca da 3 yıl hapis;'in TCK'nın 81/1, 63, 54 ve 53/1 maddeleri uyarınca müebbet hapis; ... Kurum'un TCK'nın 86/2, 63, 58 ve 53/1 maddeleri uyarınca 4 ay hapis cezasıyla cezalandırılmalarına;'un ise CMK'nın 223/2-e maddesi uyarınca beraatine karar verildiği, bu hükümlerin de ..., ve ... Kurum müdafilerince temyiz edilmesi üzerinde Yargıtay 1. Ceza Dairesince 26.10.2010 tarih ve 2399 -6979 sayılı ile... hakkında kurulan mahkûmiyet hükmünün onanmasına, ... hakkında kurulan mahkûmiyet hükümlerinin katılanın eyleminin yağma suçunun işlenmesini kolaylaştırmak maksadıyla öldürmeye azmettirme ve nitelikli yağmaya teşebbüs suçlarını oluşturduğu ve katılan hakkında eylemine uyan TCK'nın 82/1-h, 149/1 ve 35 maddeleri gereğince hüküm kurulması gerektiği gözetilmeden yazılı şekilde TCK'nın 81/1, 148/1 ve 35. maddeleri gereğince hüküm kurulması; ... Kurum hakkında kurulan mahkûmiyet hükmünün ise ... Kurum müdafinin dilekçesi ve eki nüfus kayıt örneğine göre ... Kurum'un 09.05.2009 tarihinde öldüğü anlaşılmakla hakkında açılan kamu davasının TCK'nın 64. maddesi uyarınca düşünülmesine karar verilmesinde zorunluluk bulunması isabetsizliklerin bozulmalarına karar verildiği, bozma üzerine yapılan yargılama sonucunda Kayseri 1. Ağır Ceza Mahkemesince 02.05.2011 tarih ve 69-164 sayılı ile, katılan ...'in TCK'nın 38, 82/1-h, 63, 53/1-2-3 ve CMK'nın 326/ son maddeleri uyarınca müebbet hapis; TCK'nın 149/1-a-c-d-h, 35/1, 63, 53/1-2-3 ve CMK'nın 326/ son maddeleri uyarınca ise 3 yıl hapis cezası ile cezalandırılmasına karar verildiği, bu hükümlerin de katılan ... müdafisi tarafından temyiz edilmesi üzerine Yargıtay 1. Ceza Dairesince 25.06.2012 tarih ve 1780-5177 sayılı ile onanmasına karar verildiği,

Katılan ... vekilinin Kayseri Cumhuriyet Başsavcılığına 04.12.2008 tarihinde vermiş olduğu dilekçesinde sanıklar ..., ... ve ...'ın katılan hakkında kasten öldürme suçuna azmettirme ve yağma suçuna teşebbüsten yapılan yargılama sırasında yalan tanıklık yaptıklarını belirterek sanıklar hakkında kamu davası açılmasını ve sanıkların yalan tanıklık suçundan cezalandırılmalarını talep ettiği,

Kasten adam öldürme ve yağmaya teşebbüs etme suçlarına ilişkin olarak;

Sanık ... 29.06.2008 tarihinde müşteki sıfatıyla Kollukta; Kayseri Anadolu Fuarı içerisinde bulunan canlı balık lokantasını...'nın yanında kar ortağı olarak 2001 yılından beri işlettiğini, her yıl fuarın 18 veya 20 Haziran'da açıldığını, fuar açılmadan önce Şubat veya Mart ayında fuar alanında bulunan iş yerlerinin kiracıya verildiğini, 2007 yılının Şubat ayı içerisinde...'nın yanlarında bulunan büfeyi ... ile... ..'a kiralandığını, bu kişileri komşuları olduğundan tanıdığını, ... ve adamlarının gelip dükkanlarında yemek yiyip hesap vermeden gittiklerini, kendilerinin de bir şey söylemediklerini, bu olaydan bir hafta önce cumartesi günü iş yerini kapatırken ...'in yanında ... ve... .. ile birlikte iş yerlerine geldiklerini, eşi olan ...'i alıp fuar içerisinde bulunan yazıhanesine gittiklerini, bir müddet sonra eşi ...'in yanlarına geldiğinde, ...'in, adına kendilerinden ve ...'ın diğer kiracılarından haftalık 1.500 TL haraç istediğini söylediğini, ...'in kendilerinden bu şekilde haraç istediğini öğrendiğini, olaydan önce yanlarındaki büfeyi çalıştıran ...'un kendisi balık tezgahında bulunurken eşinin yanına geldiğini, telefonundan'a numara verdiği gördüğünü, o esnada işi olduğu için yanlarına gidemediğini, ...'in numarayı Nuri'den aldıktan sonra arka tarafa doğru geçtiğini, kendisi işini bitirdikten sonra eşinin yanına gittiğinde telefonla konuşmasını bittiğini, "Hayırdır ne oldu?" dediğinde, ...'in buraya geleceğini, ...'in de polisi aradığını söylediğini, tekrar tezgahın başına geçtiğini, aradan bir iki dakika geçtikten sonra ...'in, ismini sonradan öğrendiği..., ... ile 25-30 yaşlarında, esmer tenli, siyah kısa saçlı, hafif kilolu ve yüzü çopurlu kişilerle birlikte önünden geçerek içeri girdiğini, girişteki ilk masaya ...'in oturduğunu,, ... ve diğer şahısların oturmadığını, masanın etrafında elleri arkalarında beklemeye başladıklarını, eşinin yanlarına giderek oturduğunu, hemen arkasından...'nın gelerek eşinin omzuna vurduğunu masadan kaldırdığını, ...'ın, ...'in masasına oturduğunu, bu sırada...'nın ayağa kalktığını ve "Terk edin" burayı demesi üzerine ...'in yanında ayakta duran...'e dönerek "Öldürün lan bu pezevengi" diye talimat verdiğini, ...'ın elindeki bıçakla arkadan vurunca ...'ın "Yandım anam" diye feryat ederek caddeye doğru koştuğunu, arkasından...'yı, ... ve diğer ismini bilmediği kişinin yere yatırdığını ve tekmelemeye başladıklarını, bu sırada ...'e "Kabadayılık, mafyalık arkadan mı vurmak?" dediğinde ...'in kendisine dönerek parmağıyla işaret ettiğini, bu esnada N.'nin eliyle ağzını kapatarak "Abla konuşma" diyerek kendisini mutfağa götürdüğünü, mutfaktan tekrar çıktığında ... ile adamlarının gitmiş olduklarını, hemen...'nın yanına gittiğini, bu esnada oradan geçen iki hemşirenin ...'a müdahale ettiklerini, daha sonra ambulansın gelip ...'ı alıp götürdüğünü,

Sanık ... Kayseri Cumhuriyet Başsavcılığına hitaben verdiği 11.07.2008 tarihli dilekçesinde;'nın öldürülmesi olayında emniyet tarafından karakola davet edilerek tanık sıfatıyla ifadesinin alındığını, 29.06.2008 tarihinde karakolda vermiş olduğu bu ifadeyi kabul etmediğini,'nın bıçaklanarak öldürüldüğünü gördüğünü, her ne kadar karakoldaki ifadesinde olayı görmüş gibi anlattığı yazılmış ise de bu ifadeyi kabul etmediğini, o an şok olması nedeniyle o şekilde ifade verdiğini, ...'in lokantalara gelerek yemek yediğini, çay içip bedelini de ödeyip gittiğini, maktul ile ... arasında bir sürtüşme olduğunu bilmediğini, tartışmalarına şahit olmadığını, ...'in yanındaki kişilere "Öldürün bu pezevengi" dediğini duymadığını, o an olay yerinde olmadığını, ifadesinde ne yazıldığını bilmediğini, kendisine okutmadan imzalatmadıklarını,

Sanık ... müşteki sıfatıyla 11.07.2008 tarihinde Kayseri Cumhuriyet Başsavcılığında; 11.07.2008 tarihli dilekçe altındaki imzanın kendisine ait olduğunu, bu dilekçeyi hiçbir baskı altında kalmadan verdiğini, dilekçede belirttiği hususların doğru olduğunu, önceden karakolda verdiği beyanlarının doğru olmadığını, olayın şokuyla o şekilde ifade verdiğini, olay anında lavaboda olduğunu, geldiğinde eşinin...'nın yanında olduğunu, ...'ı kimin vurduğunu görmediğini, ...'in, ...'ı azmettirdiğini

duymadığını, kocasını tehdit ettiğini de bilmediğini,

Sanık ... tanık sıfatıyla Kayseri 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 2008/258 esas sayılı dosyasında görülmekte olan davanın 25.08.2008 tarihli duruşmasında; "Bildiğimi dosdoğru söyleyeceğime namusum ve vicdanım üzerine yemin ederim." şeklinde, usulüne uygun yemin ettikten sonra, 11.07.2008 tarihinde alınan beyanlarını tekrar ettiğini,

Sanık ... tanık sıfatıyla Kayseri 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 2008/258 esas sayılı dosyasında görülmekte olan davanın 22.09.2008 tarihli duruşmasında; olayla ilgili emniyette ifade verdiğini, sanıklardan... .. ve... ..'u olay öncesi tanıdığını,'i olay sebebi ile tanıdığını, ... Kurum'u olaydan sonra ifadelerini değiştirmeleri konusunda kendilerine dilekçe vermelerini söylemesi sebebi ile tanıdığını, karakolda alınan beyanı okunduktan sonra beyanının doğru olduğunu, olay tarihinde ...'in yanında ..., sonradan ismini öğrendiği... ve bir şahısla birlikte toplam 4 kişinin olay yerine geldiğini, masaya oturduklarını, bu arada eşi'ın çay ikram etmek istediğini,'nın ...'in yanına gittiğini, onun da oturması ile kalkmasının bir olduğunu, ...'ın ...'e eğilerek bir şey söylediği sırada ...'in "Öldürün bu pezevengi" diye talimat verdiğini, bunun üzerine ...'in elindeki bıçakla önce ...'ın arkadan sağ bacağına ve kalça kısmına bıçakla vurduğunu, daha sonra da kalbine vurduğunu, bunları gördüğünü, bunun üzerine ...'ı yere yatırdıklarını, yerde de tekmelediklerini, kalbine gelen bıçak darbesini yere düşmeden önce vurduklarını, başka bir kişinin de ayakta beklerken elinde bıçak gördüğünü, olay sırasında...'ya bıçağı salladığını ancak vurup vurmadığını görmediğini, ...'ın bıçak darbelerini açık olarak gördüğünü,

Sanık ... 29.06.2008 tarihinde müşteki sıfatıyla Kollukta; Anadolu Otelcilik Turizm Meslek Lisesinde ambar memuru olarak görev yaptığını, eşi sanık ...'in olayın meydana geldiği fuar içerisinde canlı balık lokantasının sahibi olan maktul...'nın yanında kar ortağı olarak çalıştığını, kendisinin de akşamları eşine yardım etmek için lokantada bulunduğunu, 2001 yılından beri... ile birlikte bu şekilde çalıştıklarını, 2007 yılı fuar sezonunda sezon başlamaya yakın lokantanın yanında bulunan büfeyi...'nın E. Kanlıoğlu'na işletmesi için kiraya verdiğini ancak E.'un büfeyi ... ile... ..'a verdiğini, bu olaya...'nın da rıza gösterdiğini, ... ve... ..'ın, ...'dan müzikhol ve düğün salonunu da kiraladıklarını, sezon bitimi her iki iş yerinin elektrik ve su borcunu bu şahıslar ödemeyince, ... ve... .. arasında sorun çıktığını, ...'ın kiraylı sezonluk verdiğini için 2008 yılı sezonunda her iki iş yerini başka şahıslara kiraya verdiğini, fuar sezonunun 18.06.2008 tarihinde açıldığını, sezon açılınca ... ve... ..'un büfeden çıkmadıklarını, işletmeye devam ettirilen, sezon başladığında...'nın eski ödenmemiş kirasını bu şahıslardan isteyince aralarında sorun çıktığını, bunun üzerine ...'in ara ara adamlarıyla birlikte fuar alanına gelerek kendisini yanlarında bulunan büfeye çağırarak, burada kendisine "Benim Kayseri'de bir ismim var adım var, ben buraya geldim mi buralardan parayı alırdı giderim, sen ve ...'dan her hafta bana 1.500 TL istiyorum bu parayı ...'a söyle ayarlasın, ...'a söyle yoksa ben gereğini yaparım." diye hem kendisini hem de... ..'yı tehdit ettiklerini, ancak bu konuşmayı ...'a söylemediğini, büfeyi işleten ...'in adamı olan... ..'un da kendisine "... ne diyorsa onu yapın yoksa ben sizi koruyamam." dediğini, ... ve adamlarının daha önce 2007 yılı Mart veya Nisan ayında fuar içerisinde bulunan...'nın ofisini kiralama adı altında gasp ettiklerini,'ya herhangi bir kira vermediklerini...'nın kendisine söylediğini, ... ve adamlarının normalde eylül ayı sezon bitimi hem ofisin hem büfenin hem de müzikhol ve düğün salonunun anahtarlarını teslim etmeleri gerekirken teslim etmediklerini, teslim etmedikleri gibi...'nın kirasını da ödemediklerini, bu kişilerin...'ya "Biz buranın güvenliğinden sorumluyuz benim adım ... benim olduğum yere kimse gelemez." şeklinde söylemlerde bulduklarını, bu konuşmayı...'nın kendisine anlattığını, sezon açıldıktan yaklaşık 3 gün sonra ... ve adamlarını, ...'in kendi ofisinden mimarlık üzerine çalışma yapmak amacıyla çıkarttığını, çıkarttıktan sonra ofisin gerekli tadilatını yaptırdığını, ... ve adamlarının ofisi kendi rızalarıyla terk etmediklerini, cumartesi günü gece saat 00.30 sıralarında iş yerlerini kapatırken ... ile yanında adamı olan... .. ve... ..'un oğlu olan ..., ...'in şoförü ve isimlerini bilmediği 3 kişinin geldiğini, burada ...'in kendisine "Benim adım ..., buralar benden sorulur." dediğini bunun üzerine kendisinin de "... abi burada eşimin ve çocuklarımın yanında konuşmayalım nerde istiyorsan konuşalım." dediğinde ofise gelmesini söylediklerini, birlikte ofise gittiğini, bu ofisin...'nın ofisi olduğunu, ofiste ..., ve ... ile ...'in odasında konuştuklarını, burada ...'in kendisine "Siz benimle baş edemezsiniz, cezaevinde benim 100 tane adamım var, bize bir şey olmaz ben buraya yine adam gönderirim, her hafta cumartesi günü 1.500 TL para vereceksiniz, vermezseniz gereğini yaparım bu dediklerimi... ..'ya söyle." dediğini, kendisi de "Bu sözlerinizi neden kendisine söyleyirsiniz?" dediğinde "Onunla da görüşeceğiz, ben haftaya cumartesi akşamı geleceğim senden 1.500 TL para alacağım, ... beye söyle bu parayı diğer kiracıardan toplayıp hazırlasın ve sana versin ben senden alacağım." dedikten sonra yanlarından ayrıldığını, 2 gün sonra durumu... ..'ya söylediğini, onun da kendisine geçmişteki ve gelecekteki olan borçlarını... ..'tan istediğini, ancak... ..'in "görüşelim abi" dediğini fakat sürekli kendisinden kaçtığını, olay günü saat 22.00 sıralarında yan büfede duran ...'un yanına geldiğini, telefonun ekranındaki numarayı göstererek, "Abi şu numarayı arayacaksın." dediğini, kendisi "Kim o?" dediğinde "... abi." dediğini, numarayı alıp ve kendisine ait olan 0537 276 06 43 numaralı telefonundan 0533 686 34 33 numaralı numarayı aradığını, karşıdakinin ... olduğunu, telefonda kendisine "Ben geliyorum, bu şehirden sıkıldım param hazır mı?" dediğini, kendisinin de "Ne parası?" dediğinde, ...'in "Daha önce söylemiştim, oralar benim ben birazdan geliyorum." dediğini, kendisi de "Buralar neden senin oluyor, buralar kiracıların." dediğinde, bu sefer ...'in; "Mısır, döner, gözleme, balık, müzikholü ben işletecektim, ... benim adımla kullanarak başkalarına kiraya verdi, buralardan payımı istiyorum geliyorum oraya" dedikten sonra telefonu kapattığını, hemen polisi aradığını, bu esnada... ..'nın yan tarafında bulunan ofisin önünde eşi, çocukları ve misafiri ile oturduğunu, ... ile telefon görüşmesini... ..'ya söylediğinde ...'ın "Biz buradayız buyursun gelsin konuşalım" dediğini, daha sonra ...'un yanına gelerek "... abi seni çağırıyor." dediğini, kendisi de "Ben polisi aradım onlarla görüşün." deyince Nuri'nin gittiğini, hemen arkasından ...'in emniyet müdürlüğünde görmüş olduğu ismini sonradan öğrendiği... ..'le beraber 3 şahısla içeri girip masaya oturduklarını masanın etrafını sardıklarını, bu şahısların ellerinin arkada bulunduğunu, bunlar oturunca hemen yanlarına gittiğini "Hoş geldiniz ne içersiniz?" diye sorduğunda ...'in "Çay içerim" dediğini, garsona doğru döndüğünde omzundan... ..'nın tutarak "Sen kalk bu bizim meselemiz" dediğini, kendisi de masadan kalkarak 1-2 metre uzaklaştığını, ...'ın ...'e hitaben "Siz kimsiniz? Hemen burayı terk edin, sizinle konuşacak bir şeyim yok." dediği esnada ...'in yanında bulunan... ..'e doğru dönerek, "Öldürün bu pezevengi." diye talimat verdiğini, bu esnada ...'ın ayağa kalktığını,'ın... ..'ya arkadan bıçağı sapladığını, ...'ın yaranınca can havliyle kaçmaya başladığını, 1. sırada eşkalini vermiş olduğu kişinin elindeki bıçakla ...'ı göğsünden bıçakladığını, bunun üzerine yere düştüğünü, yere düşüncü bu şahısların dışında 3-4 kişinin ...'ı tekmelemeye başladıklarını, daha sonra ... ile bu şahısların çıkıp gittiklerini,

Sanık ... Kayseri Cumhuriyet Başsavcılığına hitaben verdiği 11.07.2008 tarihli dilekçesinde;'nın öldürülmesi olayında

emniyet tarafından karakola davet edilerek tanık sıfatıyla ifadesinin alındığını, 29.06.2008 tarihinde karakolda vermiş olduğu, ifadesini kabul etmediğini, ...'ın bıçaklanarak öldürüldüğünü görmediğini, o anda olay yerinden 200 metre ilerde bulunan gözleme salonundayken, barışmalar olunca polis ve ambulans sireni üzerine maktulün düştüğü yere gittiğini, cinayeti işlediği ileri sürülen...i tanımadığını, olay gecesi kendisini hiç görmediğini, karakoldaki ifadesinde başka şekilde yazılmış ise de o beyanının doğru olmadığını, olay günü cinayet esnasında karakola götürüldüğünü, olayın şoku içinde, gece saat 03.00'ten saat 05.00'e kadar karakolda kaldıklarını, ifadesini alan polis memurlarının önce kendisini dinlediklerini, kendilerine göre yorum yaptıklarını, daha sonra da ifadeyi yazdıklarını, ifadelerde ne yazıldığını bilmediğini, kendisine okutmadan imzalattıklarını,

Sanık ... müşteki sıfatıyla 11.07.2008 tarihinde Kayseri Cumhuriyet Başsavcılığında; 11.07.2008 tarihli dilekçe altındaki imzanın kendisine ait olduğunu, bu dilekçeyi hiçbir baskı altında kalmadan verdiğini, dilekçede belirttiği hususların doğru olduğunu, önceden karakolda verdiği beyanlarının doğru olmadığını,

Sanık ... tanık sıfatıyla Kayseri 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 2008/258 esas sayılı dosyasında görülmekte olan davanın 25.08.2008 tarihli duruşmasında; "Bildiğimi dosdoğru söyleyeceğime namusum ve vicdanım üzerine yemin ederim." şeklinde, usulüne uygun yemin ettikten sonra, 11.07.2008 tarihinde alınan beyanlarını tekrar ettiğini,

Sanık ... tanık sıfatıyla Kayseri 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 2008/258 esas sayılı dosyasında görülmekte olan davanın 22.09.2008 tarihli duruşmasında; daha önce mahkeme huzurunda beyanda bulunduğunu ancak yalan söylediğini, vicdanen rahatsız olduğu için yeniden müracaat ettiğini, olaya ilişkin bildiklerini anlatacağını, olay tarihinde saat 22.30 sıralarında ...'in, ... aracılığıyla kendisini aradığını, ...'nın dükkanda olup olmadığını, parayı hazırlayıp hazırlamadığını sorduğunu, yarım saat sonra da ...'in yanında..., ... Kurum ve kendisini şahsen tanıdığı ancak açık kimliğini bilmediği bir şahıs ile birlikte geldiğini, bu sırada...'nın eşi ve misafirleri ile oturduğunu, ... ve yanındakileri kendisinin karşıladığını, gelen şahıslardan ... ve ... Kurum'un oturduğunu diğer iki kişinin ayakta beklediğini, ...'nın kendisinin yanına gelerek "Sen kalk bu benim meselem." dediğini, bunun üzerine...'nın ...'e hitaben "Burayı terk et seninle işim yok." dediğini, ...'in de "Öldürün lan bu pezevengi." dediğini, arka tarafına doğru söylediğini, ...'in bıçağını çekerek ayakta olan...'nin önce arkasından kalça bölgesine daha sonra da sırt bölgesine bıçakla vurduğunu, açık kimliğini bilmediği diğer kişinin de...ya can havliyle kaçarken bıçak savurduğunu ancak deşip deşmediğini görmediğini, ... can havliyle dışarı çıktığında orada bekleyen ve açık kimliğini bilmediği iki kişinin...yı yatırıp yere düşürdüklerini, yerde de ... ile boğuşma olduğunu, bıçağın ...'in elinde olduğunu, gelen şahıslardan kimliğini bilmediği kişinin elindeki bıçağı daha sonra kullanıp kullanmadığını göremediğini, bu olaylar sırasında ... Kurum'da herhangi bir bıçak görmediğini,

Sanık ... 16.07.2008 tarihinde Kayseri Cumhuriyet Başsavcılığında; ...'in ablasının bağ evinde... .., ... ve oto yıkamacısı olan ismini şu anda hatırlamadığı bir kişinin bulunduğu ortamda, ...'un ...'e hitaben "Abi hem...nın hem ...'in götü başı oynuyor, bunlar bizi çok sıkıntıya sokacak bu ibneyi öldürelim yoksa rahat edemeyeceğiz." dediğini, bildiği kadarıyla ... ile... ..'un ölen...nın önceki kiracısı olduklarını, bunlar kirayı ödemeyince... tarafından iş yerinden çıkarıldıklarını, bu nedenle ...'a karşı kin beslediklerini, bunun üzerine ...'in "Kafanı yorma biz gerekeni yaparız." dediğini, ...'un da orada bulunduğunu, o aşamada... ..'un da ...'a "Bu işi bıçakla yapacaksın, ilk önce kalçasına daha sonra kalbine vuracaksın." dediğini, ...'e nasıl öldüreceğini anlattığını ayrıca ...'in kendisine dönerek "Bak... bunları kimseye anlatmayacaksın." dediğini, o sırada bunların ciddi olduğunu anlamadığını, olay olduktan sonrada korkusundan hemen gelip tanıklık yapmak istemediğini, bu ifadesini hiçbir baskı altında kalmadan verdiğini,

Sanık ... tanık sıfatıyla Kayseri 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 2008/258 esas sayılı dosyasında görülmekte olan davanın 25.08.2008 tarihli duruşmasında; "Bildiğimi dosdoğru söyleyeceğime namusum ve vicdanım üzerine yemin ederim." şeklinde, usulüne uygun yemin ettikten sonra... .., ... ve O. ... ile birlikte yatak fabrikası işine girdiklerini, oradan tanıştıklarını, bu olaydan sonra...den alacağı olduğunu, aile içerisinde huzursuzluk yaşadığını, psikolojisinin bozulduğunu, o anda da psikolojisinin iyi olmadığını, mahkeme uygun görürse daha sonra beyanda bulunmak istediğini, kolluk ve savcılıkta vermiş olduğu beyanları ilaç kullanması nedeniyle hatırlamadığını ... Kurum'u da tanımadığını,

İfade ettiklerini,

Sanık ... tanık sıfatıyla Kayseri 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 2008/258 esas sayılı dosyasında görülmekte olan davanın 22.09.2008 tarihli duruşmasında; Cumhuriyet savcılığında vermiş olduğu ifadesine benzer şekilde beyanda bulunduğu,

UYAP sistemi kullanılarak alınan güncel nüfus kayıt örneğinde sanık ...'ın direnme kararından sonra 14.12.2016 tarihinde öldüğü bilgisinin yer aldığı,

Anlaşılmaktadır.

Katılan ... aşamalarda; Kayseri 1. Ağır Ceza Mahkemesinde kasten öldürme suçundan hakkında yapılan yargılamada gerek soruşturma aşamasında gerekse kovuşturma aşamasında sanıkların kendisi aleyhine yalan beyanda bulduklarını, hatta yargılama sırasında beyanlarını düzeltmek için yakınlarından para istediklerini ancak para verilmemesi nedeni ile aleyhinde beyanda bulduklarını, sanıklardan şikayetçi olduğunu,

Sanık ... aşamalarda; olaya ilişkin ilk ilçe emniyet müdürlüğünde beyanda bulunduğunu, bu beyanlarının doğru olduğunu, ancak olaydan sonra şüpheli ... firarı olduğundan ve ... Kurum'un da kendisini "Ben eğer gidersem, yanımda sizi de götürürüm, öldürürüm." şeklinde tehdit ettiğinden dilekçe vererek baskı altında yanlan beyanda bulunduğunu ancak daha sonra bu şahıslar yakalandıkları için tekrar gerçekleri anlattığını. atılı suçlamaları kabul etmediğini,

Sanık ... aşamalarda; Kayseri 1. Ağır Ceza Mahkemesinde görülen davaya ilişkin olayda emniyete götürüldüğünde ilk olarak samimi ve doğru bir şekilde ifade verdiğini, ancak daha sonra şikayetçi ... ve o dosyanın sanığı ... Kurum ile bunların yakınlarının kendilerinin ve çocuklarının hayatı konusunda tehditte bulunmaları üzerine korku ile dilekçe vererek olayı farklı

şekilde anlatmak zorunda kaldıklarını, daha sonra firari olan ...'in yakalanmış olması nedeni ile tekrar olaya ilişkin doğru beyanlarda bulduklarını, olayın bu şekilde olduğunu, emniyetteki ilk ifadesinden sonraki dilekçeyle belirttiği beyanlarının doğru olmadığını, o süreçte tehdit altında oldukları için farklı farklı ifadeler verdiklerini, gerçekte olayı bizzat gördüğünü ve ...'in diğer olayın sanığı ...'a "Öldürün bu pezevengi." dediğini ve ...'in da... 'yı bıçaklayarak öldürdüğünü gördüğünü, atılı suçlamaları kabul etmediğini,

Sanık ... aşamalarda; şikayetçi ...'in sanık olarak yargılandığı davada ilk celsede şikayetçi ve yakınları tarafından tehdit edildiği için farklı beyanda bulunmak zorunda kaldığını, bu durumdan Kaçakçılık ve Organize Suçlar Büro Amirliği yetkililerinin de haberlerinin olduğunu, daha sonra mahkemeye bu durumu belirterek olayın gerçeğini anlattığını, ...'in adamları tarafından kızı, eşi ve kendisine ateş edildiğini, yaralandıklarını, bununla ilgili de Kayseri Cumhuriyet Başsavcılığınca soruşturma yapıldığını, bunun da ilk beyanını baskı altında verdiğini gösterdiğini, daha sonra da kendilerine çok baskı yaptıkları için Kayseri'yi terk edip kaçmak zorunda kaldıklarını, şu anda Kayseri'de ikamet etmediğini, atılı suçlamaları kabul etmediğini,

Savunmuşlardır.

5237 Sayılı TCK'nın "Adliye karşı suçlar" bölümünde düzenlenen "Yalan tanıklık" başlıklı 272. maddesi;

" (1) Hukuka aykırı bir fiil nedeniyle başlatılan bir soruşturma kapsamında tanık dinlemeye yetkili kişi veya kurul önünde gerçeğe aykırı olarak tanıklık yapan kimseye, dört aydan bir yıla kadar hapis cezası verilir.

(2) Mahkeme huzurunda ya da yemin ettirerek tanık dinlemeye kanunen yetkili kişi veya kurul önünde gerçeğe aykırı olarak tanıklık yapan kimseye bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası verilir.

(3) Üç yıldan fazla hapis cezasını gerektiren bir suçun soruşturma veya kovuşturması kapsamında yalan tanıklık yapan kişi hakkında iki yıldan dört yıla kadar hapis cezasına hükümlenir.

(4) Aleyhine tanıklıkta bulunulan kişi ile ilgili olarak gözaltına alma ve tutuklama dışında başka bir koruma tedbiri uygulanmışsa, yüklenen fiili işlemediğinden dolayı hakkında beraat kararı veya kovuşturmaya yer olmadığına dair karar verilmiş olması koşuluyla, yukarıdaki fıkralara göre verilecek ceza yarı oranında artırılır.

(5) Aleyhine tanıklıkta bulunulan kişinin göz altına alınması veya tutuklanması halinde; yüklenen fiili işlemediğinden dolayı hakkında beraat kararı veya kovuşturmaya yer olmadığına dair karar verilmiş olması koşuluyla; yalan tanıklık yapan kişi, ayrıca kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçuna ilişkin hükümlere göre dolaylı fail olarak sorumlu tutulur.

(6) Aleyhine tanıklıkta bulunulan kimsenin ağırlaştırılmış müebbet hapis veya müebbet hapis cezasına mahkûmiyeti halinde, yirmi yıldan otuz yıla kadar hapis cezasına; süreli hapis cezasına mahkûmiyeti halinde, mahkûm olunan cezanın üçte ikisi kadar hapis cezasına hükümlenir.

(7) Aleyhine tanıklıkta bulunulan kimsenin mahkûm olduğu hapis cezasının infazına başlanmış ise, altıncı fıkraya göre verilecek ceza yarısı kadar artırılır.

(8) Aleyhine tanıklıkta bulunulan kişi hakkında hapis cezası dışında adli veya idari bir yaptırım uygulanmışsa; yalan tanıklıkta bulunan kişi, üç yıldan yedi yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır." şeklinde iken, Anayasa Mahkemesi'nin 14.01.2015 tarihli ve 116-4 Sayılı kararıyla anılan maddenin altıncı fıkrasında yer alan "süreli hapis cezasına mahkûmiyeti halinde, mahkûm olunan cezanın üçte ikisi kadar hapis cezasına" ibaresi iptal edilmiş, söz konusu karar Resmî Gazetede yayımlandığı 29.04.2015 tarihinden başlayarak altı ay sonra yürürlüğe girmiştir.

Birinci fıkraya göre, hukuka aykırı bir fiil nedeniyle başlatılan bir soruşturma kapsamında tanık dinlemeye yetkili kişi veya kurul önünde gerçeğe aykırı olarak tanıklık yapılması, bu suçun temel şekli olarak düzenlenmiş olup suçun temel şekli açısından tanık dinlemeye yetkili kişi veya kurulun yemin vermeye yetkisinin olmaması gerekir.

İkinci fıkra uyarınca, yalan tanıklık suçunun mahkeme huzurunda ya da yemin ettirerek tanık dinlemeye kanunen yetkili kişi veya kurul önünde işlenmesi, failin suçun temel şekline nazaran daha ağır ceza ile cezalandırılmasını gerektirmektedir.

Üçüncü fıkrada, kanuni tanımında üst sınırı üç yıldan fazla hapis cezasını gerektiren bir suçun soruşturma veya kovuşturması kapsamında yalan tanıklık yapılması, daha fazla ceza verilmesini gerektiren nitelikli bir hal olarak düzenlenmiştir.

Maddenin dört ila sekizinci fıkralarında da yalan tanıklık sonucu meydana gelen neticelere göre fail hakkındaki cezanın ne surette tertip edileceği belirtilmiştir.

Tanıklık; bir olayın tanığı olmuş ya da öyle olduğu varsayılan bir kimsenin beş duyusu ile öğrendiği bilgileri tanık dinlemeye yetkili makam önünde anlatmasıdır. Tanık, tanıklığının konusunu oluşturan hususlar hakkında bildiklerini veya gördüklerini tam olarak açıklamakla yükümlüdür.

Yalan tanıklık suçuyla, yargılamanın doğru olmayan beyanlarla gerçeğe aykırı bir şekilde yönlendirilmesinin önüne geçilerek adaletin tecellisi sağlanmak suretiyle yargılamanın taraflarının haklarının zarar görmesinin engellenmesi amaçlanmaktadır. Yalan tanıklık suçunun maddi unsurunu oluşturan hareket, failin gerçeğe aykırı olarak tanıklık yapması ve yalan söylemesidir. Gerçeğe aykırı tanıklık yapmak, maddi olay hakkında bilerek gerçeğe aykırı beyanda bulunmak, yalan söylemek, gerçeği inkar etmek ya da sorulan sorularda bilgisini az veya çok saklamaktır. Yemin suçun unsuru olmamakla birlikte, tanıklığın yemin ettirerek tanık dinlemeye yetkili kişi veya kurul önünde yapılması, suçun daha fazla ceza verilmesini gerektiren nitelikli halini oluşturmaktadır.

5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nun [272.](#) maddesinin gerekçesinde de suçun maddi unsuru; "Suçun maddi unsuru yalan söylemek veya tanıklığın konusunu oluşturan hususlar hakkındaki bilgiyi, bilerek, kısmen veya tamamen saklamaktır. Yalan söylemek deyiimi, tabii olarak gerçeği inkar etmeyi de kapsamaktadır" şeklinde açıklanmıştır.

Yalan tanıklık suçundan bahsedebilmek için failin hem tanıklık yaptığının hem de tanıklığı sırasında söylediklerinin gerçeğe aykırı olduğunun belirlenmesi gerekmektedir.

Tanığın gerçeğe aykırı her beyanı yalan tanıklık suçunu oluşturmayacaktır. Bu nedenle tanığın doğru sandığı açıklamaların objektif olarak gerçek dışı olması bu suçun oluşması için yeterli değildir. Tanığın bilinçli olarak gerçekten ayrılması gerekmektedir. Bu itibarla tanık, beyanında samimi olduğu ve algıladığı olayı tamamen algılayış biçimi içinde açıkladıysa yalan beyanda bulunmuş sayılmamalıdır. Zira yalan gerçeğin kasten değiştirilmesi olup yanılma ve ihmal ederek veya bilmeyerek söylenen sözlerde, yalan tanıklık suçunun unsurlarının oluşmadığı kabul edilmelidir.

Başka bir anlatımla tanığın beyanları arasında çelişki bulunması tek başına yalan tanıklık suçunun oluştuğunun kabulü için yeterli değildir. Suçun tüm unsurlarının özellikle de gerçeğe aykırı tanıklığın bilinerek ve istenerek yapıldığının şüpheye yer verilmeyecek şekilde ispatlanması gerekmektedir.

Uyuşmazlık konusunu oluşturan ve yalan tanıklık suçunda etkin pişmanlık hükümlerinin düzenlendiği TCK'nın "Etkin pişmanlık" başlıklı 274. maddesi;

" (1) Aleyhine tanıklık yapılan kişi hakkında bir hak kısıtlamasını veya yoksunluğunu sonuçlayacak nitelikte karar verilmeden veya hükümden önce gerçeğin söylenmesi halinde, cezaya hükmolunmaz.

(2) Aleyhine tanıklık yapılan kişi hakkında bir hak kısıtlamasını veya yoksunluğunu sonuçlayacak nitelikte karar verildikten sonra ve fakat hükümden önce gerçeğin söylenmesi halinde, verilecek cezanın üçte ikisinden yarısına kadar indirilebilir.

(3) Aleyhine tanıklık yapılan kişi hakkında verilen mahkûmiyet kararı kesinleşmeden önce gerçeğin söylenmesi halinde, verilecek cezanın yarısından üçte birine kadar indirilebilir" şeklinde düzenlenmiştir.

Kanun koyucu TCK'nın [274.](#) maddesinde etkin pişmanlık olarak; yalan tanıklık suçunun tamamlanmasından sonra "gerçeğin söylenmesini" aramıştır. Doktrin ve uygulamada bu tür etkin pişmanlığa "gerçeğe dönme" de denilmekte olup yalan tanıklık suç failinin, yalan tanıklığa konu beyanın doğru olmadığını kabul ederek gerçeği açıklaması aranmaktadır. Failin, hangi aşamalarda açıklamalarının yalan tanıklık eylemini oluşturduğu ve hangi açıklamalarının ise gerçeğe dönme sayıldığına kararında gösterilmesi gerekmektedir. Nitekim anılan maddede yalan tanıklığın, aleyhine tanıklık yapılan kişi hakkında hak yoksunluğuna veya kısıtlılığına sebebiyet verip vermediği kriterleri gözetilerek etkin pişmanlığın gösterildiği zamana göre, bir başka deyişle yalan tanıklığın icra edildiği uyuşmazlıkla ilgili yargısal süreç esas alınarak farklı düzenlemeler öngörülmüştür (O. Y. O., H. Tahsin Gökcan, ... Artuç, Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, Cilt VI, Adalet Yayınevi, Ankara, 2010, s. 7959-7960.).

TCK'nın [274.](#) maddesinin birinci fıkrasındaki düzenlemeye göre, yalan tanıklık yapan fail, aleyhine tanıklıkta bulunan kişi hakkında bir hak kısıtlamasını veya yoksunluğunu sonuçlayacak nitelikte karar verilmeden (gözaltı, tutuklama gibi) veya hükümden önce gerçeği söylediğinde cezadan muaf tutulacaktır.

Aynı maddenin ikinci fıkrasına göre, yalan tanıklık yapan kişi, aleyhine tanıklık yapılan kişi hakkında bir hak kısıtlamasını veya yoksunluğunu sonuçlayacak nitelikte karar verildikten sonra ve fakat hükümden önce gerçeği söylediğinde, verilecek cezanın üçte ikisinden yarısına kadar indirilebilir. Söz konusu düzenlemeyle, failin, aleyhine tanıklık yaptığı kişi hakkında bir hak kısıtlaması veya yoksunluğuna ilişkin karar verildikten sonra ve fakat hükümden önce gerçeği söylemesi, mutlak bir indirim sebebi olarak öngörülmemekle, bu konuda hakime takdir yetkisi tanınmıştır.

Anılan maddenin üçüncü fıkrasına göre ise, yalan tanıklık yapan kişinin ceza indiriminden yararlanabilmesi için, aleyhine tanıklık yaptığı kişi hakkında mahkûmiyet kararının verilmiş olması ve bu mahkûmiyet kararının kesinleşmesinden önce yalan tanıklık yapan kişinin gerçeği söylemesi gerekmektedir. Bu fıkranın uygulanmasında da, ikinci fıkrada olduğu gibi verilecek cezada indirim yapılması hususunda hakime takdir hakkı tanınmıştır. Bu nedenle, aleyhine tanıklık yapılan kişi hakkında verilen mahkûmiyet kararının kesinleşmesinden önce, gerçeğin söylenmesi mutlak bir cezada indirim nedeni değildir (M. E. Artuk-A. Gökcan-A. C. Yenidünya, Ceza Hukuku Özel Hükümler, T. Kitabevi, Ankara, 2013, s.1185-1186.).

Bu aşamada, yalan tanıklığın, hakkında tanıklıkta bulunan kişinin lehine olması ve sonradan aleyhine olacak şekilde gerçeğin söylenmesi halinde, TCK'nın [274.](#) maddesinde öngörülen etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanmasının mümkün olup olmadığının irdelenmesi gerekmektedir.

Etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanması bakımından iki ölçüt temel alınmıştır. Bunlar aleyhinde yalan tanıklıkta bulunan kimse bakımından ortaya çıkan sonuçlar ve gerçeğin söylendiği an itibarıyla yargılamanın gelmiş olduğu safhadır. Aleyhine tanıklık yapılan kimse bakımından ortaya çıkan sonuçlar ağırlaştıkça ve yargılama ilerledikçe fail hakkında hükmedilecek ceza indirimi oranı azalmaktadır (Parlar ve Öztürk, 253; Yurtcan, İftira Suçu, 78.). Etkin pişmanlık hükümlerine ilişkin olarak tartışılmalı noktalardan biri, gerçeğe aykırı tanıklığın lehe yapılması durumunda, söz konusu hükümlerin uygulanıp uygulanmayacağıdır. TCK'nın [274.](#) maddesinin Anayasa'nın 2, 10 ve 38. maddelerine aykırı olduğu gerekçesi ve "aleyhine tanıklık yapılan" ibarelerinin iptali istemiyle, Adana Bölge Adliye Mahkemesi 9. Ceza Dairesi tarafından Anayasa Mahkemesine başvurulmuştur. Başvuru gerekçesinde yalan tanıklık suçu ile korunmak istenen hukuki değer maddi gerçek olması nedeni ile gerçeğe aykırı tanıklığın lehe yahut aleyhe olması arasında bir ayırım yapılmaması gerektiği belirtilmiştir. 765 Sayılı ETCK düzenlemesi ve Alman CK düzenlemesinde yalan beyanın niteliğine ilişkin bir ayırma gidilmeksizin etkin pişmanlık hükümlerinin düzenlenmiş olduğu, esasen böyle bir ayırım yapılmasının ölçülülük, hukuk devleti ve kanun önünde eşitlik ilkelerine aykırılık oluşturduğu vurgulanmıştır. Anayasa Mahkemesi yapılan ilk inceleme sonucunda başvuruyu mahkemenin

yetkisiz olması nedeniyle reddetmiştir. Mahkemenin bakmakta olduğu davada sanıklar, haklarında silahlı tehdit, kasten yaralama, yaralamaya teşebbüs, mala zarar verme suçlarıyla cezalandırılmaları talep edilen diğer şüpheliler lehine yalan tanıklık yapmıştır. Anayasa Mahkemesi'nin değerlendirmesine göre ise, 274. maddede yer alan her üç fıkranın da aleyhe tanıklık yapılması nedeniyle ortaya çıkan hak kısıtlaması, hak yoksunluğu, hüküm veya mahkûmiyet kararı nedeniyle sanığın zarar görmesi hallerine ilişkin olduğu dikkate alındığında sadece aleyhe tanıklık yapılması durumu için öngörülen bu durumlar lehe tanıklık yapılması halinde uygulanacak kural olarak değerlendirilmesi mümkün değildir. Bu halde TCK'nın 274. maddesinin Anayasa'ya aykırılığı hiçbir şekilde somut norm denetimi ile ileri sürülemeyecektir (Asuman İnce Tunçer, Yalan Tanıklık Suçu, Doktora Tezi, Ankara-2019, s.243 vd.).

Yalan tanıklık suçu ile korunmak istenen uyuşmazlıkların maddi gerçeğe uygun olarak çözümlenmesidir. Bu bağlamda tanık gerçeği söylemiş ise tanığın beyanının leh ya da aleyhe olması arasında bir fark gözetilmemelidir. Etkin pişmanlık hükümlerinin yalnızca aleyhe beyanda bulunan tanıklar bakımından uygulanması lehe tanıklıkta bulunan fakat daha sonra gerçeğe dönen tanıklar bakımından eşitsiz sonuçlar doğuracaktır. Nitekim lehe olacak biçimde gerçeğe aykırı beyanda bulunan tanığın daha sonra gerçeğe dönmesi de uyuşmazlıkların maddi gerçeğe uygun çözümlenmesine katkıda bulunacaktır. Alman CK'nın 158. maddesinde failin gerçeğe aykırı beyanını daha sonra düzeltmesi cezanın ortadan kaldırılmasını ya da daha az ceza verilmesini gerektiren bir hal olarak öngörülmüştür. Buna göre; eğer fail gerçek dışı beyanını vaktinde düzeltir ise mahkeme failin cezasında takdirine göre bir indirim yapabilir veya ceza vermektен vazgeçebilir. Maddenin ikinci fıkrasında hangi hallerde düzeltmenin vaktinde yapılmış sayılmayacağı da belirtilmiştir. Eğer yapılan düzeltme karar verilirken kullanılmıyorsa veya fiilden dolayı bir başka kişi aleyhine bir durum doğmuşsa, fail hakkında bir suç ihbarı yapılmışsa veya soruşturma başlatılmışsa düzeltmenin vaktinde yapılmadığı kabul edilecektir. Maddenin son fıkrasında ise düzeltmenin yapılabileceği yerler sayılmıştır. Etkin pişmanlığa ilişkin Alman CK ile yapılmış olan düzenleme uygulamada bir karışıklığa yer vermeyecek açıklıktadır. Bu açıklamalar ışığında yalan tanıklıkta bulunanın fiilinden nadim olup gerçeğe dönmesi TCK'nın 274. madde hükümlerinin uygulanması için yeterli olmalıdır. Maddede tanıklığın aleyhe olmasından bahsedilmesinin nedeni etkin pişmanlığa aleyhe tanıklığın kişiyi etkileme derecesine göre sonuç bağlama ve etkin pişmanlığın görünüm şekillerini buna göre düzenleme zorunluluğundan kaynaklanmaktadır (İlhan Üzülmöz, M. Koca, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Adalet Yayınevi, 7. Baskı, s.1093-1094.). TCK'nın 274. maddesinde geçen "aleyhine tanıklık yapılan kişi" ifadesi, aynı ifadeye TCK'nın 272/4-8 hükmünde yer verilmesi nedeni ile buna paralel şekilde yorumlanmamalıdır. Zira, TCK'nın 272/4-8 hükmünde suçun neticesi sebebiyle ağırlaşan halleri düzenlenmekte olup, "aleyhine tanıklıkta bulunulan kişi" ile kastedilen suçun mağduru olan gerçek kişidir. Yukarıda da belirtildiği üzere suçun neticesi sebebiyle ağırlaşan hali ile failin fiili arasında nedensellik bağının varlığı gerekli olup; söz konusu neticelerin aleyhe tanıklık yapılan kişi ile ilgili olarak ortaya çıkması mantıklı bir zorunluluktur. TCK'nın 274. maddesinde ise, 272. maddeden farklı olarak failin etkin pişmanlıktan yararlanabileceği zaman dilimi ifade edilmekte; bu bağlamda aleyhine tanıklık yapılan kişi hakkında verilen kararın niteliği ve zamanı esas alınmaktadır. Bu nedenle, maddede "aleyhine tanıklık yapılan kişi" ifadesinin kullanılması yanlış değildir. Ancak, 274. madde hükmünün uygulanması bakımından failin gerçeğe aykırı beyanı ile maddede belirtilen durumlar, örneğin hak kısıtlaması arasında bir nedensellik bağının varlığı gerekli olmadığı gibi; 272. maddede belirtilen neticesi sebebiyle ağırlaşan hallerin varlığı da aranmaz. Örneğin, fail, duruşmada sanığın lehine olacak şekilde yalan beyanda bulunmuş olmasına rağmen, hakim diğer tanıkların beyanlarından ya da dosyada bulunan diğer delillere istinaden hak kısıtlamasını ya da hak yoksunluğunu sonuçlayan bir karar vermiş olabilir. TCK'nın 272. maddesinin 1 ila 3. fıkralarında yer alan düzenlemeler dikkate alındığında korunanın maddi gerçek olduğu sonucuna varılmaktadır. Maddi gerçeğin korunduğu bir durumda, tanığın beyanının lehe ya da aleyhe olması bir önem taşımaz. Örneğin, tanık şüpheli veya sanık lehine gerçeğe aykırı beyanda bulunmuş olabilir. TCK'nın 274. maddesinin uygulama alanı münhasıran tanığın aleyhe olacak şekilde yalan beyanda bulunması hali ile sınırlandırıldığında lehe beyanda bulunan tanığın etkin pişmanlıktan yararlanma olanağı tümüyle ortadan kalkmaktadır. Oysa ki, lehe yalan beyanda bulunan tanık da, daha sonra bu beyanından dönmek suretiyle maddi gerçeğin ortaya çıkmasını sağlayabilir. Diğer taraftan, aleyhe beyanda bulunan tanık etkin pişmanlıktan yararlanırken, lehe beyanda bulunan tanığın evleviyetle yararlanması gerekmektedir. Aksine bir durum, lehe olacak şekilde gerçeğe aykırı beyanda bulunan tanık bakımından aleyhe bir sonuç doğurur ve korunan hukuki menfaat esas alındığında maddenin uygulanmasında Anayasada düzenlenen eşitlik ilkesine aykırı bir durum ortaya çıkmasına sebebiyet verir (Neslihan Göktürk, Yalan Tanıklık Suçu, s.46-48, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/789015>, erişim tarihi: 13.11.2020.).

Gelinen bu aşamada TCK'nın 28. maddesinde tanımlanan "Cebir ve şiddet, korkutma ve tehdit" düzenlemesinin değerlendirilmesi gerekmektedir. Anılan düzenleme; "Karşı koyamayacağı veya kurtulamayacağı cebir ve şiddet veya muhakkak ve ağır bir korkutma veya tehdit sonucu suç işleyen kimseye ceza verilmez. Bu gibi hallerde cebir ve şiddet, korkutma ve tehdidi kullanan kişi suçun faili sayılır." şeklindedir.

Cebir, şiddet, korkutma veya tehdidin etkisinde kalarak suç teşkil eden bir fiili işleyen kişinin irade yeteneği etkilenmiş olduğundan, başka türlü davranma imkanının varlığından söz edilemeyecektir. Tehdit halinde kişi bir saldırının, kötülüğün ileride gerçekleştirileceği beyanıyla korkutulmuş, belli bir davranışta bulunmaya zorlanmaktadır. Korkutma ve tehditte cebirden farklı olarak mağdur üzerinde fiziki, maddi değil, manevi, iç hürriyete yönelik bir baskı söz konusu olmaktadır (M. E. Artuk - A. Gökçen - M. E. Alşahin - Kerim Çakır, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 11. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2017, s. 514.).

Korkutma ve tehdit halinde failin kusurluluğunun ortadan kalkması; korkutma ve tehdidin konusu ile işlenen suç arasında orantı bulunmasına, dolayısıyla muhakkak ve ağır olmasına bağlıdır (N. Centel - Hamide Z. - Özel Çakmut, Türk Ceza Hukukuna Giriş, 5. Bası, Beta Yayınları, İstanbul 2008, s. 421.). Eylemi gerçekleştiren kişi üzerinde oluşturulan korkunun, buna maruz kalan kişiyi kendisinden gerçekleştirilmesi istenen haksızlığı işlemeye mecbur edecek boyutta olup olmadığı ise olaya uygun bir yöntemle, başka bir deyişle her somut olayın kendine özgü özelliklerine göre değerlendirilmelidir.

Bu aşamada uyuşmazlığın çözümü için ceza hukukunda "kıyas" ve "yorum"dan da bahsetmek gerekmektedir.

5237 Sayılı TCK'nın "Suçta ve Cezada Kanunilik İlkesi" başlıklı 2. maddesinin 3. fıkrasında; "Kanunların suç ve ceza içeren hükümlerinin uygulanmasında kıyas yapılamaz. Suç ve ceza içeren hükümler, kıyasa yol açacak biçimde geniş

yorumlanamaz." hükmü getirilmiştir. Maddenin gerekçesinde; "Böylece ceza kanunlarının bireye güvence sağlama işlevinin bir gereği daha yerine getirilmiş olmaktadır. Yeni tarihli ceza kanunlarında da kıyas yasağına ilişkin olarak açık hükümlere yer verilmektedir. Örneğin yeni Fransız Ceza Kanununda bu husus 'ceza kanunları dar yorumları' biçiminde ifade edilmiştir. Kıyas yasağıyla getirilen güvencenin tam anlamıyla uygulanabilmesini mümkün kılmak amacıyla, kıyasa yol açacak şekilde yapılacak geniş yoruma da başvurulamayacağı açıkça ifade edilmiştir. Ancak bu hükümle ceza hukukunda genişletici yorum tümüyle yasaklanmamakta, sadece bu yorum biçiminin kıyasa yol açacak şekilde uygulanmasının önüne geçilmek istenmektedir." denilmiştir.

Öğretide de "yorum" ve "yorum araçlarıyla" ilgili birtakım görüşler ileri sürülmüştür.

Yorum; bir sözün, bir deyim, bir kanun hükmünün gerçek anlamını araştırmak için yapılan zihinsel bir faaliyettir. Başka bir ifadeyle, bir hukuk kuralının anlamını ve kapsamını ortaya çıkarmak için gerçekleştirilen işleme "yorum" adı verilir. Çoğu kez kanunda kullanılan kelimeler veya kanun metninin anlamının tespitinde bir güçlük çıkmaz. Ancak bazen hukuk kuralı belirsiz olabileceği gibi birden fazla manaya da gelebilir. İşte bu gibi durumlarda, kanunun uygulanmasını sağlamak için kuralın hakiki anlamını ortaya çıkarmak zorunluluğu hasıl olur. Ceza Hukuku alanında da yasanın soyut hükümlerinin somut olaylara uygulanması sırasında içeriğinin ve kapsamının belirlenmesi için yorum işleminin uygulanması gerekir. Yorumda bulunan hakimin görevi, uygulayacağı yasa maddesinin içeriğini ve kapsamını aynı olayda karar verebilecek herhangi bir diğer hakimin anlaması gerektiği şekilde anlamaktır. Ceza hukuku alanındaki yorum, suçta ve cezada kanunilik ilkesinin gereklerine uygun olarak yapılmalıdır. Bu nedenle, ceza hukuku normlarının sanığın zararına olarak, kıyas niteliğinde, genişletici biçimde yorumlanması kanunilik ilkesine ters düşer. Yorum için kullanılacak doğrudan araçlar yasa metninde yer alanlardır. Bunlardan ilki metindeki sözcüklerdir. Sözcüklerin günlük dildeki anlamları ile hukuk dilindeki anlamları farklı ise, hukuk dilindeki anlamlarına öncelik verilmesi gerekir. Bu yorum biçimine, "dil bilimi yorumu", "lafzi yorum" veya "söz yorumu" da denir. Yasada kullanılan her kelimenin belirli bir anlatım amacının bulunduğu kabul etmek gerekir. Yorumda "yasada gereksiz terimler kullanılmaz" varsayımından hareket edilerek kanun koyucunun gerçek iradesine ulaşmaya çalışılmalıdır. Yasal normun yorumlanmasında "mantık kuralları" da önem gösterir. A fortiori (öncelik) ve a contrario (karşıt kavramdan anlam çıkarma) kuralları yorumda yararlanan mantık araçlarıdır. Yorum yapılırken normun yasanın sistematiki içindeki yerini de dikkate alıp değerlendirmek gerekir. "Sistematik yorum" olarak adlandırılan bu tür yorum yasanın metnine göre yapılan yorumu (sözel-lafzi yorum) tamamlayıcı niteliktedir. Bu şekilde, bir normun yasada bulunduğu kısım ve bölümde yer alan diğer normların ortak özellikleri yorumda yardımcı olur. Normun yasaya konulmasının nedeni, normun amacı ve korunan hukuksal yarar yorumun gerçekleştirilmesinde yararlanması gereken araçlardır. Yasaların gerekçeleri bu konuda yol gösterici olabilir. Yasa gerekçesinde aydınlatıcı açıklamalar yoksa, yapıldığı dönemdeki sosyal ve politik koşullar incelenerek "neden" ve "amaç" ortaya konulmalıdır. Bu konuda yasama organının yasayla ilgili "hazırlık çalışmaları", özellikle meclis komisyon çalışmalarındaki görüşler neden ve amaç hakkında yorumcuya bilgi verebilir. Ceza hukuku normları "çağdaş ceza hukukunun evrensel ilkeleri" paralelinde yorumlanmalıdır. Böylece "kusursuz suç ve ceza olmaz", "hukuk devleti", "insan onurunun korunması" ilkelerinin yanı sıra "suçta ve cezada kanunilik ilkesi" kapsamında "belirlilik", "örnekseme yasağı", "geçmişe uygulama yasağı" ve "geleneğe göre suç yaratılması yasağı" ilkeleri ceza hukuk normunun yorumlanmasında her zaman göz önünde tutulmalıdır (Kayıhan İçel, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Beta, 4. Bası, Ankara, 2017, s.143-146., M. E. Artuk - A. Gökçen, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Adalet Yayınevi, 13. Bası, Ankara, 2019, s.182-188.).

Hukuk ile kanun ayrı kavramlar olup hukuk normları yalnızca kanunlardan ibaret değildir. Hukuki düzen anlamındaki "hukuk", organizasyon halinde yaşayan insanların yekdiğerleriyle olan ilişkilerini düzenleyen hukuk normlarının bir bütünüdür. Bu nedenle yasa normları, hukuk normlarının ancak bir bölümünü oluşturur. Çağdaş hukuk, normların yazılı kaynaklar halinde olmasını ister. Ancak yazılı hukukun yararlarına karşın bazı sakıncaları bulunduğu da ileri sürülür. Sıkça değişen gereksinimlerin süratle karşılanamaması, fert ile toplum diyalektiğinin ahenkli bir şekilde uzlaştırılmaması ve en önemlisi yasaların bazen eşitsizlikleri, dolayısıyla haksızlıkları içermesi bu sakıncaların başında gelir. Bu itibarla hüküm verecek merci, hukuki normun anlamını araştırmak zorundadır. Yorum denilen bu düşünsel araştırma işlemi, ortak hukuki değerlerin sistematik bütünü olarak hukuki düzenin bir bölümünün bütünlü karşılaştırılması anlamındadır. Böylece yalnızca yasanın metnine bakmak veya yasa koyucunun iradesini bulmaya çalışmak tek başına bir yorum biçimi olarak kabul edilemez. Hukuk düzeni içinde olan bir normun anlamı bir arada veya ayrı ayrı olmak üzere çeşitli yollarla belirlenecektir. Diğer bir anlatımla yazılı hukukun (kanun) hak veya adalet denilen ve yazılı olmayan hukuka dayanması gerektiğinden, yasalar hak ve adaleti, eşitliği sağlayacak şekilde yorumlanmalıdır. Yasaların yanlışlıklarından veya yeni gereksinimlere yanıt verememişlerinden ortaya çıkabilecek sakıncalar ancak bu suretle giderilebilir.

Sonuç olarak; yorum, hukuka kaynak oluşturan bir metnin anlamı ve kapsamını belirlemek amacıyla girilen bir düşünsel işlem olduğuna göre, bu işlemde esas, yasa koyucunun metin ile öngördüğü iradenin gerçek ve asıl anlamının belirlenmesidir. Burada araştırılması gereken husus, uygulandığı zamanın sosyal koşullarına göre yasanın nesnel iradesidir. Bu yola başvurulurken yorum araçları olarak yasa metninde kullanılan kelimelerin anlamları üzerinde durulmalı, gramer ve mantık kuralları, yasanın yayınlanması hususundaki amaç nazara alınmalı, yasanın genel sistemi, esas fikri değerlendirilmeli, metin dışı olarak da hukukun genel ilkeleri ve yasanın hazırlık çalışmaları göz önünde bulundurulmalıdır. Bu yöntemlerin içerisinde lafzi-sözel yorum öncelikli olsa da tüm yorum yöntemlerinden bazılarının veya tümünün birlikte kullanılması da mümkündür.

Öte yandan 1 Haziran 2005 tarihinde yürürlüğe giren 5237 Sayılı TCK'nın Genel Hükümler Kitabının, "Yaptırımlar" başlıklı üçüncü kısmında "Dava ve Cezanın Düşürülmesi" başlığı altındaki dördüncü bölümünde 64 ila 75. maddeler arasında belirtilen beş sebep, dava ve ceza ilişkisini düşüren neden olarak tespit edilmiştir. Bunlardan uyuşmazlık konusunu da ilgilendiren 64. maddesindeki;

"1) Sanığın ölümü halinde kamu davasının düşürülmesine karar verilir. Ancak, niteliği itibarıyla müsadereye tabi eşya ve maddi menfaatler hakkında davaya devam olunarak bunların müsadereyesine hükmolunabilir.

2-) Hükümlünün ölümü, hapis ve henüz infaz edilmemiş adli para cezalarını ortadan kaldırır. Ancak, müsadereye ve yargılama

giderlerine ilişkin olup ölümden önce kesinleşmiş bulunan hüküm infaz olunur” şeklindeki düzenleme ile sanığın ölümü durumunda kamu davasının düşürüleceği, sadece niteliği itibarıyla zoralıma tabi olan eşya ve yararlar hakkında yargılamaya devam edileceği, hükümlünün ölümü halinde ise cezanın ortadan kaldırılmasına karar verilmekle birlikte, zoralıma ve yargılama giderlerine ilişkin hükmün infaz edileceği belirtilmek suretiyle hükümlü ile sanığın ölümüne farklı sonuçlar yüklenmiştir. Buna göre, soruşturma başladıktan sonra ve fakat kamu davası açılmadan önce şüphelinin ölmesi halinde kovuşturma imkanının bulunmaması nedeniyle dava açılmayarak kovuşturmayaya yer olmadığına karar verilecek, kamu davası açıldıktan sonra sanığın öldüğünün belirlenmesi durumunda mahkemece düşme kararı verilecek, ölüm ceza ilişkisini sadece ölen kişi bakımından sona erdirdiğinden iştirak halinde işlenen suçlarda diğer sanıklar hakkında davaya devam edilecek, sanığın ölümü niteliği itibarıyla müsadereye tabi eşya ve maddi menfaatler hakkında davaya devam olunarak müsadere kararı verilmesine engel olmayacaktır. Sanığın ölümü ceza ve infaz ilişkisini düşürürken, hakkındaki mahkûmiyet hükmü kesinleşmiş olan hükümlünün ölümü sadece hapis ve henüz infaz edilmemiş adli para cezalarının infaz ilişkisini ortadan kaldıracaktır. Ölümden önce tahsil edilmiş bulunan para cezaları mirasçılara iade edilmeyecek, buna karşın tahsil edilmemiş bulunan para cezaları da mirasçılardan istenmeyecek, bunun yanında müsadereye ve yargılama giderlerine ilişkin hükümler ölümden önce kesinleşmiş olmak kaydıyla infaz olunacaktır.

Görüldüğü gibi, suç teşkil eden bir fiilin işlenmesiyle fail ile devlet arasında doğan ceza ilişkisi, bu fiili işleyen sanığın ya da hükümlünün ölümüyle cezaların şahsiliği ilkesi nedeniyle başkası sorumlu tutulamayacağından düşmektedir. Ölüm, bir vakıa olan suçu ortadan kaldırmayacak, suçtan sorumlu tutulacak kişi olmadığından, devletin suçla birlikte ortaya çıkan cezalandırma sorumluluk ve yetkisini sona erdirecektir.

Uyuşmazlığın çözümüne yönelik olarak, sanığın öldüğünün temyiz incelemesi aşamasında tespit edilmesi durumunda mercisince yapılması gereken işlemin ne olduğu belirlenmelidir. Bu halde, temyiz mercisince ölüm nedeniyle düşme kararı verilebileceği düşünülebilirse de; sanığın öldüğüne ilişkin bir iddianın ortaya çıkması ya da Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sisteminden (UYAP) alınan nüfus kaydında öldüğü bilgisinin yer alması veya sanık adına tebliğnamenin tebliğ edilmesi için çıkarılan evrakın öldüğünden bahisle iade edilmesi gibi durumlarda, ölümün kamu davasının düşürülmesini gerektiren bir neden olduğu da göz önüne alınarak, ölüm nedeniyle düşme kararının temyiz mercisince dosya üzerinde yapılan inceleme sırasında verilmesi yerine, ölüm bilgisi nedeniyle diğer yönleri incelenmeyen hükmün bozulmasına karar verilerek yerel mahkemelerce mahallinde yapılacak araştırmada sanığın öldüğünün kesin olarak belirlenmesinden sonra düşme kararı verilmesinin sağlanması gerekmektedir.

Nitekim Ceza Genel Kurulunun 13.03.2012 tarihli ve 360-95, 21.02.2012 tarihli ve 365-49, 14.02.2012 tarihli ve 564-35 ile 06.05.2008 tarihli ve 97-101 Sayılı kararlarında da aynı sonuca ulaşılmıştır.

Bu açıklamalar ışığında ön sorun ve uyuşmazlık konuları birlikte değerlendirildiğinde;

Katılan ...'in kasten öldürme suçuna azmettirmeden TCK'nın 38, 81/1, 63, 54 ve 53/1. maddeleri uyarınca müebbet hapis; yağmaya teşebbüs suçundan aynı Kanun'un 148, 35, 63 ve 53/1 maddeleri uyarınca 3 yıl hapis cezasıyla cezalandırılmasına ilişkin Kayseri 1. Ağır Ceza Mahkemesince 22.04.2005 tarih ve 258-138 sayı ile verilen hükümlerin katılan vekilince temyiz edilmesi üzerine Yargıtay 1. Ceza Dairesince 26.10.2010 tarih ve 2399-6979 sayı ile katılanın eyleminin yağma suçunun işlenmesini kolaylaştırmak maksadıyla öldürmeye azmettirme ve nitelikli yağmaya teşebbüs suçlarını oluşturduğu ve katılan hakkında TCK'nın 82/1-h, 149/1 ve 35 maddeleri gereğince hüküm kurulması gerektiği gözetilmeden yazılı şekilde TCK'nın 81/1, 148/1 ve 35. maddeleri gereğince hüküm kurulması isabetsizliğinden bozulmasına karar verilmiştir. Bozma üzerine yapılan yargılama sonucunda Kayseri 1. Ağır Ceza Mahkemesince 02.05.2011 tarih ve 69-164 sayı ile katılan ...'in TCK'nın 38, 82/1-h, 63, 53/1-2-3 ve CMK'nın 326/ son maddeleri uyarınca müebbet hapis; TCK'nın 149/1-a-c-d-h, 35/1, 63, 53/1-2-3 ve CMK'nın 326/ son maddeleri uyarınca da 3 yıl hapis cezası ile cezalandırılmasına karar verilmiş, bu hükümlerin de katılan müdafisi tarafından temyiz edilmesi üzerine Yargıtay 1. Ceza Dairesince 25.06.2012 tarih ve 1780-5177 sayı ile onanmasına karar verilmiştir.

Katılan ... vekili Kayseri Cumhuriyet Başsavcılığına 04.12.2008 tarihinde vermiş olduğu dilekçesinde sanıklar ..., ... ve ...'in katılan hakkında kasten öldürme suçuna azmettirme ve yağma suçuna teşebbüsten yapılan yargılama sırasında yalan tanıklık yaptıklarını belirterek sanıklar hakkında kamu davası açılmasını ve sanıkların yalan tanıklık suçundan cezalandırılmalarını talep etmiştir.

Sanık ... kollukta alınan beyanında katılan ...'in daha önce kendilerini tehdit ettiğini, ...'in, adına kendilerinden ve ...'nın diğer kiracılarından haftalık 1.500 TL haraç istediğini söylediğini, maktulün öldürülmesi olayında da ...'in yanında ayakta duran...'e dönerek “Öldürün lan bu pezevenği.” diye talimat verdiği; 11.07.2008 tarihli dilekçesinde, aynı tarihli Cumhuriyet savcılığı ifadesinde ve mahkemede yapılan yargılamanın ilk celsesinde kollukta vermiş olduğu beyanlarının doğru olmadığını olayın şoku ile o şekilde ifade verdiğini söyleyerek katılan ... lehine beyanda bulunduğu, Mahkemede alınan son beyanında ise kollukta vermiş olduğu beyanıyla aynı yönde katılan ... aleyhine ifade verdiği, sanık ... kollukta alınan beyanında ...'in ara ara adamlarıyla birlikte fuar alanına gelerek kendisini yanlarında bulunan büfeye çağırttığını, burada kendisine “Benim Kayseri'de bir ismim var adım var, ben buraya geldim mi buralardan parayı alır giderim, sen ve ...'da her hafta bana 1.500 TL istiyorum bu parayı ...'a söyle ayarlasın, ...'a söyle yoksa ben gereğini yaparım.” diye hem kendisini hem de...’yı tehdit ettiklerini, ancak bu konuşmayı ...'a söylemediğini, olay günü ...'in, ...'e hitaben “Siz kimsiniz hemen burayı terk edin, sizinle konuşacak bir şeyim yok.” dediği esnada ...'in yanında bulunan...'e doğru dönerek, “Öldürün bu pezevenği.” diye talimat verdiği; 11.07.2008 tarihli dilekçesinde, aynı tarihli Cumhuriyet savcılığı ifadesinde ve Mahkemede yapılan yargılamanın ilk celsesinde kollukta vermiş olduğu beyanlarının doğru olmadığını olayın şoku ile o şekilde ifade verdiğini söyleyerek katılan ... lehine beyanda bulunduğu, Mahkemede alınan son beyanında ise kollukta vermiş olduğu beyanıyla aynı yönde katılan ... aleyhine ifade verdiği olayda;

Katılan ...'in maktul ...'in öldürülmesi olayında katılanın eylemini görüp daha önce başka dava dosyasında yargılanan ...'i azmettirdiğini ve kendilerini tehdit ettiğini ayrıntılı şekilde anlatan sanıklar ... ve ...'in önce gerçekleri söyleyip daha sonra katılan

...in firari olduğu dönemde ... ve yakınlarının baskı ve tehditleri sonucu katılan lehine beyanda buldukları ancak ...'in yakalanıp tutuklandığı ilk duruşma olan Ağır Ceza Mahkemesi'nin 22.09.2008 tarihli celsesinde tekrar gerçekleri söyleyerek ilk ifadelerine döndükleri ve olayı ayrıntılı şekilde anlattıkları gözetildiğinde; sanıkların olayla ilgili ihbarda bulunma ve Mahkemede yapılan ilk celsede yeminli ifadelerinde doğruları anlatabilme olanağına kavuşmalarına rağmen bu yola başvurmayarak katılan lehine, maktul aleyhine yalan beyanda buldukları, sanıklara yönelik tehdidin başta ağır ve korkutucu etkisinin bulunduğu kabul edilebilir ise de bu etkiden sanıkların geçici süreyle de olsa kurtuldukları anlaşılmalı; maruz kaldıkları tehdidin yalan tanıklık suçuna yönelik kasıtlarını ortadan kaldıracak nitelikte karşı koyamayacakları veya kurtulamayacakları ağır ve muhakkak nitelikte olmadığı hususları bir bütün halinde değerlendirildiğinde sanıklar hakkında TCK'nın 28. maddesinde düzenlenen "Cebir ve şiddet, korkutma ve tehdit" hükümlerinin uygulanamayacağı kabul edilmelidir.

Öte yandan, katılan ... hakkında kasten öldürmeye azmettirme suçundan yapılan yargılamada mahkeme huzurunda ve yemin ettirerek gerçeğe aykırı tanıklığı bilerek ve isteyerek yaptıkları şüpheye yer verilmeyecek şekilde anlaşılmalı sanıklar ... ve ...'in TCK'nın 272. maddesinde düzenlenen yalan tanıklık suçunu işledikleri sabit olup yalan tanıklık suçuna konu olan ifadelerinde lehe tanıklıkta buldukları, etkin pişmanlığa ilişkin TCK'nın 274. maddesinde "Aleyhine tanıklık yapılan kişi..." şeklinde düzenleme yapılmış ise de, bu düzenlemede TCK'nın 272. maddesinden farklı olarak failin etkin pişmanlıktan yararlanabileceği zaman dilimi ifade edilmekte; bu bağlamda aleyhine tanıklık yapılan kişi hakkında verilen kararın niteliği ve zamanı esas alınmaktadır. TCK'nın 274. madde hükmünün uygulanması bakımından failin gerçeğe aykırı beyanı ile maddede belirtilen durumlar arasında bir nedensellik bağının varlığı gerekli olmadığı gibi; 272. maddede belirtilen neticesi sebebiyle ağırlaşan hallerin varlığı da aranmaz. TCK'nın 272. maddesinin 1 ila 3. fıkralarında yer alan düzenlemeler dikkate alındığında yalan tanıklık suçundan korunanın maddi gerçek olduğu sonucuna varılmaktadır. Burada kanunun uygulanmasını sağlamak için kuralın hakiki anlamını ortaya çıkarmak zorunluluğu hasıl olmaktadır. Ceza hukuku alanında da yasanın soyut hükümlerinin somut olaylara uygulanması sırasında içeriğinin ve kapsamının belirlenmesi için yorum işleminin uygulanması gerekir. Ceza hukuku normlarının sanıkların zararına olarak, kıyas niteliğinde, genişletici biçimde yorumlanması kanunilik ilkesine ters düşer. Yorum için kullanılacak doğrudan araçlar yasa metninde yer alanlardır ve kanun koyucunun gerçek iradesine ulaşmaya çalışılmalıdır. Yasalar hak ve adaleti, eşitliği sağlayacak şekilde yorumlanmalıdır. Yasaların yanlışlıklarından veya yeni gereksinimlere yanıt veremeyişlerinden ortaya çıkabilecek sakıncalar ancak bu suretle giderilebileceğinden maddi gerçeğin korunduğu yalan tanıklık suçunda, tanığın beyanının lehe ya da aleyhe olması bir önem taşımayacaktır. Aleyhe beyanda bulunan tanık etkin pişmanlıktan yararlanırken, lehe beyanda bulunan tanığın evleviyetle yararlanması gerekmektedir. Aksine bir durum, lehe olacak şekilde gerçeğe aykırı beyanda bulunan tanık bakımından aleyhe bir sonuç doğurur ve korunan hukuki menfaat esas alındığında maddenin uygulanmasında Anayasa'da düzenlenen eşitlik ilkesine de aykırı bir durum ortaya çıkmasına sebep olacağından, katılan lehine yalan tanıklık yapan sanıkların katılan hakkında bir hak kısıtlamasını veya yoksunluğunu sonuçlayacak nitelikte karar verilmeden veya hükümden önce gerçeği söyledikleri anlaşıldığından sanıklar hakkında TCK'nın 274/1. maddesi uyarınca etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanması gerektiği kabul edilmelidir.

Ayrıca; UYAP sistemi kullanılarak alınan güncel nüfus kayıt örneğinde, sanık ...'in direnme kararından sonra 14.12.2016 tarihinde öldüğü bilgisi yer aldığından, ölümle ilgili mahallinde araştırma yapılarak karar verilmesinde zorunluluk bulunmaktadır.

Bu itibarla, sanıklar ... ve ... bakımından Yerel Mahkemenin direnme kararı isabetli olduğundan Özel Dairenin bozma kararının kaldırılmasına, uygulamanın denetlenmesi amacıyla dosyanın Özel Daireye gönderilmesine; sanık ... hakkındaki direnme kararına konu hükmün, gerekli araştırmanın mahallinde yapıp ölümün Yerel Mahkemece tespiti ile sonucuna göre TCK'nın 64 ve CMK'nın 223. maddeleri uyarınca gereken hükmün verilmesinin temini için sair yönleri incelenmeksizin bozulmasına karar verilmelidir.

Sanıklar hakkında TCK'nın 28. maddesinde düzenlenen "Cebir ve şiddet, korkutma ve tehdit" hükümlerinin uygulanıp uygulanmayacağına ilişkin ön sorun ile TCK'nın 274/1. maddesinde düzenlenen etkin pişmanlık hükümlerinin uygulama şartlarının oluşup oluşmadığına ilişkin uyuşmazlık konusu bakımından çoğunluk görüşüne katılmayan Ceza Genel Kurulu Üyesi ...;

"Yargıtay Ceza Genel Kurulunun 2018/298 esas sayılı dosyasında çoğunluk ile ön mesele ve esas hakkında farklı düşündüğümüzden muhalefet gerekçelerimi öncelikle ön mesele ve sonrada esastan olmak üzere şu şekildedir:

Sanıklar mağdur lehine yaptıkları ve sonradan döndükleri yalancı tanıklıktan yargılanmaktadırlar. Sanıkların mağdur lehine yalancı tanıklık yaptıkları ilk derece mahkemesi ile, temyiz incelemesi yapan Yargıtay 9. Ceza Dairesi ve direnmeyi inceleyen Yargıtay Ceza Genel Kurulunca tartışmasız kabul edilmektedir.

Yargıtay Ceza Genel Kurulunca Yargıtay İç Yönetmeliğinin 27. maddesi uyarınca ön mesele yapılan sanıkların yalancı tanıklığı 5237 Sayılı Türk Ceza Kanununun 28. maddesinde belirtilen cebir ve şiddet, korkutma ve tehdit altında yapıp yapmadıkları hususunda toplanmaktadır. Yargıtay Ceza Genel Kurul çoğunluğu sanıkların mağdur lehine olan tanıklığı cebir ve şiddet, korkutma ve tehdit altında yapmadıkları ve Türk Ceza Kanununun 28. maddesinden faydalanamayacakları yönünde olduğundan, bu hususta çoğunluk ile farklı düşünmekteyim.

İlk önce olayın oluşumu irdelendiğinde, sanıklardan ... ve ...karı-koca olup maktül ... ile Kayseri K. Has Fuar alanı içerisinde bulunan canlı alabalık lokantasını kar ortaklığı şeklinde işletmektedirler. Bu lokantayı daha önce katılan, lehine yalancı tanıklık yapılan ... ve ortağı işletmekte iken mülk sahibi maktül ... ile aralarında anlaşmazlık çıktığında karı-koca yalancı tanıklar ve maktül birlikte işletmektedir. Katılan ...'in ayrıca maktüle ait fuar alanı içerisindeki başka mülklerde de kiracı olarak bulunduğu ve aralarında çeşitli ihtilaflar bulunduğu tartışmasızdır. Katılan ...'in yerel mafya olarak geçindiği karı-koca yalancı tanıklar ve maktülden haftalık 1.500 TL haraç istedikleri, bu haracın verilmemesi nedeniyle gelişen olaylar sonucu katılanın azmettirmesi ile karı-koca yalancı tanığın gözü önünde ortakları ...'in öldürüldüğü Kayseri Cumhuriyet Başsavcılığının 2008/16652 Sayılı soruşturma sonucu açılan dava ve yargılama sonucu katılan ve arkadaşlarının mahkûmiyetine dair verilen karar ile sabittir.

Karı-koca yalancı tanığın kar ortakları ...'in öldürülmesi üzerine sanıklar (yalancı tanıklar) emniyetteki ilk ifadelerinde katılan ...'in azmettirmesi sonucu ortakları ...'in öldürüldüğünü bildirip olayı ayrıntılı olarak 29.06.2008 tarihinde anlattıktan sonra 11.07.2008 tarihinde Kayseri Cumhuriyet Başsavcılığına dilekçe verip ...'in azmettirdiğini duymadıklarını söyledikleri, bu olayın yargılanmasının yapıldığı Kayseri 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 25.08.2008 tarihli ilk duruşmasında da 11.07.2008 tarihli ifadelerini tekrarlamışlar, Kayseri 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 2. duruşması olan 22.09.2008 tarihinde ise emniyetteki ilk ifadelerine dönerek ...'in azmettirmesi sonucu ...'in öldürüldüğünü beyan etmişlerdir.

Karı-koca olan yalancı tanıkların 29.06.2008 tarihindeki doğruları söyledikleri ilk ifadelerinden sonra 11.07.2008 tarihli savcılık ifadeleri ve 25.08.2008 tarihli mahkemedeki ilk ifadelerinde mafya olarak geçinen ... lehine neden yalancı tanıklık yaptıkları ve bir sonraki duruşmada neden tekrar ilk ifadelerine gerçeğe döndükleri irdelenmeli ve gerçek iradelerini etkileyen bir sebep bulunup bulunmadığı varsa bu iradelerini etkileyen sebep yasal koruma şartları oluşturup oluşturmadığı, eylemlerinin karşılığı cezai sorumluluklarının bulunup bulunmadığı çözümlenmesi gereken esas meseledir.

5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nun [28.](#) maddesi 'Karşı koyamayacağı veya kurtulamayacağı cebir ve şiddet veya muhakkak ve ağır bir korkutma veya tehdit sonucu suç işleyen kimseye ceza verilmez..' hükmünü içerdiği yargılama konusu olayımızda karı-koca olan yalancı tanıklardan ve ortakları olan öldürülen ...'dan haftalık 1.500 TL haraç istenip (kesinleşen ağır ceza mahkemesi dosyasına yansıyan) 'Benim Kayseri'de bir isimim var, adım var, ben buraya geldimmi buralardan parayı alır giderim, sen ve ...'da her hafta bana 1.500 TL istiyorum. Bu parayı ...'a söyle ayarlasın, ...'a söyle yoksa ben gereğini yaparım...' diye tehdit eden ve bu haracın ödenmemesi sonucu gözleri önünde ortakları mülk sahibi ...'ı öldürdükten sonra ilk önce gerçekleri söyleyip ...'in azmettirdiğini belirten tanıkların ...'in firari olduğu dönemde ... ve yakınlarının baskı ve tehditleri sonucu 10 gün sonra savcılığa dilekçe ve ifade vererek ...'in azmettirdiğini duymadıklarını söyledikleri 1 ay sonraki Ağır Ceza Mahkemesindeki ilk duruşmada da (...'in firarda olduğu dönemde) lehe yapılan tanıklığa devam ettikleri, ancak ...'in yakalanıp tutuklandığı ilk duruşma olan Ağır Ceza Mahkemesi'nin 2. duruşmasında tekrar gerçekleri söyledikleri ilk ifadelerine döndükleri süreç göz önünde bulundurulduğunda karı-koca olan tanıkların üzerlerindeki baskı ve tehditin bittiğini düşündükleri anda gerçeği söyledikleri anlaşılmaktadır. Aksine bir düşünce ile öldürülen ortakları ile birlikte kendilerinden de haftalık 1.500 TL haraç istenip, bu haraç verilmediğinde gözleri önünde öldürülen ortaklarının öldürülmesini azmettiren ...'in firari olduğu dönemdeki baskı ve tehditlerinden etkilenmeden başka bir nedenle azmettiren lehine yalancı tanıklık yaptıklarını kabul etmek için hiçbir neden yoktur. Yalancı tanıklar ilk ifadelerinde katılanın azmettirmesini söyleyip sonradan kendilerinde ilk başta haraç istenmesine rağmen bu ifadelerinden dönmeleri ve firari mafya olarak geçinen ... yakalandıktan hemen sonra gerçeği söylemeleri kendilerine uygulanan baskı ve tehdidi göstermektedir. Ayrıca karı-koca ...ve ... ile birlikte öldürme öncesi azmettiren ve diğer sanıkların konuşmalarını duyduğunu belirtip Cumhuriyet Başsavcılığına temmuz ayı içerisinde dilekçe verip tanıklık eden savcılık ifadesinde olayı ayrıntılı olarak anlattıktan sonra yargılamadaki ilk duruşmada baskı altında olduğunu belirtip bu aşamada ifade veremeyeceğini beyan eden daha sonra firari azmettirenin yakalandığında 2. duruşmada savcılıktaki ilk ifadesindeki beyanlarına dönen diğer yalancı tanık... 'in öldürme olayının yargılanması yapıldığı Ağır Ceza Mahkemesindeki beyanlarından ailesinin tehdit edilip kurşunlandığını anlatmasında göz önünde bulundurulduğunda her üç yalancı tanığında azmettirenin firari olduğu dönemdeki baskı ve tehditlerinden etkilendikleri her ne kadar mahkeme önünde güvenli bir ortamda ifade verdikleri kabul edilse de azmettirenin firari olduğu ve yakınlarına karşı herhangi bir kötülük yapabileceklerini düşüncelerini gerektirecek yeterlilikte sebep bulunduğu bu sebeplerle sanıkların baskı ve tehditten etkilendiği cebir altında bu beyanlarda buldukları ve cebir kalkınca da kendiliğinden gerçeğe döndükleri, bu cebir ve tehdidi sanıkları iradelerini etkiler boyutta bulunduğu bu nedenle 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nun [28.](#) maddesi uyarınca sanıklara ceza verilmesine yer olmadığına karar verilmesi gerektiğinden çoğunluğun sanıkların yalancı tanıklığı cebir ve tehdit altında kalarak işlemediklerine dair görüşüne katılmamaktadır.

Ceza Genel Kurulunun çoğunluğu ile sanıkların eylemine 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nun [274.](#) maddesinde belirtilen etkin pişmanlığın uygulanıp uygulanmayacağı noktasında da aramızda görüş ayrılığı bulunmaktadır. Sayın çoğunluk sanıkların eylemine 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nun [274.](#) maddesi uyarınca etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanması gerektiği sonucuna varmıştır. Bu husus irdelendiğinde:

Yargıtay Ceza Genel Kurulunun 2015/9-177 esas 2018/205 karar sayılı dosyasında da ayrıntılı bir şekilde incelenip 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nun [274.](#) maddesinde yer alan her üç fıkrasında aleyhe tanıklık yapılması nedeniyle ortaya çıkan hak kısıtlaması, hak yoksunluğu, hüküm veya mahkûmiyet kararı nedeniyle aleyhine tanıklık yapılan kişinin uğradığı haksızlığın evrelerine göre cezasızlık veya cezasında indirimler öngörüldüğü lehine tanıklık yapılması halinde herhangi bir cezasızlık ve indirim öngörülmediği yasanın lafzındaki her üç fıkrasında 'aleyhine tanıklık yapılan kişi hakkında...' diye başlamış olması göz önünde bulundurulduğunda lehe yalancı tanıklık yapan kişilerde daha sonra bu ifadelerinde döndüğünde etkin pişmanlıktan faydalanamayacakları sonucuna varılmıştır. Bu husus öğretide de tartışılan konulardan olduğu çoğunluk görüşüne göre lehe yalancı tanıklık yapılması durumunda daha sonra gerçeğe dönülmesi durumunda 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nun [274.](#) maddesinden faydalanamayacağı yönünde olduğu, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'ndan önce yürürlükte bulunan 765 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nun yalancı tanıklıkta etkin pişmanlığı düzenleyen 289. maddesi 'Bir kimse ceza tahkikat veya muhakematı esnasında şahadet ettiikten sonra...' diyerek lehe ve aleyhe tanıklık arasında bir ayırım yapmadan bir kimse olarak ifadeye başlamış yine Alman Ceza Kanunu'nda da yalancı tanıklıkta bir ayırma gitmeksizin düzenleme yapılmış iken 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nun [274.](#) maddesinde her üç fıkrasında da aleyhine tanıklık yapılan kişi hakkında diye başlamış olması nedeniyle lehine yalancı tanıklıktan vazgeçme durumunda bu maddeden faydalanmasının yasanın düzenlenme şekli sebebiyle mümkün olmadığı, yasa koyucu lehe yalancı tanığında gerçeğe döndüğünde etkin pişmanlıktan faydalanmasını istese 765 Sayılı Kanun'un [289](#) maddesinde olduğu gibi cümleye herhangi bir ayırım yapmaksızın bir kimse olarak başlayabileceği bilinçli olarak ayırım yaptığına göre lehe yalancı tanıklıkta sanık daha sonra gerçeğe dönerse 5231 Sayılı Kanun'un 274. maddesinden yararlanamayacaktır.

5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nun [274.](#) maddesinin her üç fıkrasındaki aleyhe tanıklık yapılan kişi ibaresinin Anayasa'nın 2, 10 ve 38. maddelerine aykırılığı ile sürülerek Adana Bölge Adliye Mahkemesi 9. Ceza Dairesi tarafından Anayasa

Mahkemesine başvurulması üzerine Anayasa Mahkemesi'nin 2017/176 esas, 2017/173 karar sayılı ilamının gerekçe kısmında 4. bölüm olarak.. 'Maddede yer alan etkin pişmanlık hükümleri sadece aleyhe tanıklık yapan kişi hakkında öngörülmüş olup maddede yer alan her üç fıkrada aleyhine tanıklık yapılan kişi hakkında bir hak kısıtlaması veya yoksunluğuna sebep olacak bir karar verilmesi, hüküm verilmesi veya mahkûmiyet kararının kesinleşmesi aşamasında gerçeğin söylenmesi halinde bir derecelendirme yapmış ve verilecek cezaya ilişkin indirimleride bu aşamalara göre farklılaştırmıştır. Bu bağlamda, maddede yer alan her üç fıkrasında aleyhe tanıklık yapılması nedeniyle ortaya çıkan hak kısıtlaması, hak yoksunluğu, hüküm veya mahkûmiyet kararı nedeniyle sanığın zarar görmesi hallerine ilişkin olduğu dikkate alındığında sadece aleyhe tanıklık yapılması durumu için öngörülen bu durumların lehe tanıklık yapılması halinde uygulanacak kural olarak değerlendirilemeyeceği açıktır...' demek suretiyle itiraz başvurusunu reddetmiş olduğunda Ceza Genel Kurulunun sayın çoğunluğunca yalancı tanıklık hükümlerinin Ceza Kanunu'nun 'Adliye karşı cürümler' başlığı altında düzenlenmiş olduğu ve amacın gerçeği ortaya çıkarmak olup yalancı tanıklığın lehe veya aleyhe olmasının bir öneminin bulunmadığı sanıkların gerçeği söylemeleri halinde eşitlik ilkesi gereğince lehe tanıklık yapanlarında etkin pişmanlıktan faydalanması gerektiği yönündeki görüşüne az yukarıda belirtilen Anayasa Mahkemesi kararı gereğince katılmamaktayım.

Yalancı tanıklıktan dönme ve gerçeğin ortaya çıkması nedeniyle lehe yalancı tanıklık yapan kişilerinde etkin pişmanlıktan faydalanması gerektiğini düşünmekle birlikte bu hususun Ceza Genel Kurulunca yorum yolu ile değil yasa yapılacak bir düzenleme ile olması gerektiği, yasadaki düzenlemelerin Anayasa'nın eşitlik ilkesine aykırı olduğu yönündeki başvurusunda bu hususta norm denetimi yapma yetkisi bulunan Anayasa Mahkemesince reddedilmesi sebebiyle Ceza Genel Kurulunca yorum yolu ile bu husus aşularak sanıkların 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 274. maddesinde belirtilen etkin pişmanlıktan faydalanmaları gerektiği yönündeki görüşlere daha önce belirtilen Ceza Genel Kurulunun 2018/205 karar sayılı kararında belirtilen gerekçelerle de katılmadığımdan sayın çoğunluğun kararına muhalifim." düşüncesiyle,

Sanıklar hakkında TCK'nın 274/1. maddesinde düzenlenen etkin pişmanlık hükümlerinin uygulama şartlarının oluşup oluşmadığına ilişkin uyumsuzluk konusu bakımından çoğunluk görüşüne katılmayan Ceza Genel Kurulu Üyesi ...;

"Dosya içeriğine göre Yerel Mahkemece sanıkların 'hakkında tanıklıkta bulunulan kişinin lehine beyanda bulunmak suretiyle yalan tanıklık suçunu işledikleri ve daha sonra gerçeği söyleyerek etkin pişmanlık gösterdikleri' kabul edilerek TCK'nın 274/1. maddesi uyarınca ceza verilmesine yer olmadığına karar verildiği, katılan vekilinin temyizi üzerine inceleme yapan Özel Dairece özetle lehe beyanda bulunmak suretiyle atılı suçu işleyen sanıklar hakkında TCK'nın 274. maddesinde yer verilen etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanamayacağı gerekçesiyle hükümlerin bozulmasına karar verildiği, bozmaya direnilmesinie takiben uyumsuzluk Ceza Genel Kurulu tarafından değerlendirilmiş ve sayın çoğunluk tarafından sanıklar hakkında etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanabileceği sonucuna varılmıştır. Kanaatimizce bu değerlendirme yasaya aykırıdır. Şöyle ki;

5237 Sayılı TCK'nın 'Etkin pişmanlık' başlıklı 274. maddesi :

' (1) Aleyhine tanıklık yapılan kişi hakkında bir hak kısıtlamasını veya yoksunluğunu sonuçlayacak nitelikte karar verilmeden veya hükümden önce gerçeğin söylenmesi halinde, cezaya hükmolunmaz.

(2) Aleyhine tanıklık yapılan kişi hakkında bir hak kısıtlamasını veya yoksunluğunu sonuçlayacak nitelikte karar verildikten sonra ve fakat hükümden önce gerçeğin söylenmesi halinde, verilecek cezanın üçte ikisinden yarısına kadarı indirilebilir.

(3) Aleyhine tanıklık yapılan kişi hakkında verilen mahkûmiyet kararı kesinleşmeden önce gerçeğin söylenmesi halinde, verilecek cezanın yarısından üçte birine kadarı indirilebilir." şeklinde düzenlenmiştir.

Görüldüğü üzere maddenin her üç fıkrasında etkin pişmanlığın sadece aleyhe tanıklık yapılması ve sonradan gerçeğin söylenmesi halinde uygulanacağı yasa koyucu tarafından açıkça kabul edilmiştir.

Öte yandan Anayasa Mahkemesi 28.12.2017 tarihli ve 176-173 Sayılı kararında özetle; aleyhe yalan tanıklık yapılması durumunda hakkında beyanda bulunulan sanığın bundan zarar gördüğü, bu zararın ortadan kaldırılması ve aleyhe yalan tanıklığın yarattığı diğer olumsuzluklara son verebilmek için TCK'nın 274. maddesindeki düzenlemeye yere verildiği, dolayısıyla lehe yalan tanıklık yapılması halinde etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanamayacağı belirtilmiştir. Diğer bir ifadeyle Anayasa Mahkemesi kanunun lafzına ve düzenleme amacına bakarak etkin pişmanlık hükümlerinin sadece aleyhe tanıklıkla sınırlı olduğuna, somut olayımızda olduğu gibi lehe yalan tanıklık yapılması durumunda uygulanamayacağına karar vermiştir.

Anılan yasal düzenlemeye ve Anayasa Mahkemesi'nin kararına rağmen sayın çoğunluk tarafından özetle; yalan tanıklık suçuyla maddi gerçeğin korunduğu, bu bağlamda aleyhe tanıklık yapan kişi gerçeğe döndüğünde etkin pişmanlıktan yararlanıyor ise lehe yalan tanıklık yapan kişinin gerçeğe dönmesi halinde de bundan yararlanması gerektiği, bu şekildeki değerlendirmenin adil ve suçun koruduğu hukuki yarara uygun olacağı, aksinin kabulünün Anayasa'da düzenlenen eşitlik ilkesine aykırılık oluşturacağı sonucuna varılmıştır.

Etkin pişmanlık hükümlerinin sadece aleyhe yalan tanıklık yapan ve sonradan gerçeği söyleyen sanıklara uygulanmasına ilişkin TCK'nın 274. maddesinin Anayasa'da düzenlenen eşitlik ilkesine aykırı bir durum ortaya çıkaracağı yönündeki bu görüş özünde doğrudur. Ancak ortaya çıkan Anayasa'ya aykırılık sorununu aşmanın yolu yasa da öngörülmediği halde eşitlik ilkesinden söz ederek yasanın kapsamını değiştirip lehe yalan tanıklık yapanlara da uygulamak değildir. Kanun koyucu etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanmasını açıkça aleyhe yalan tanıklık yapanlarla sınırlandırmıştır. Yasaların Anayasa'ya uygunluğunu denetlemekle görevli Anayasa Mahkemesi de bu hükmün sadece aleyhe yalan tanıklık yapanları kapsadığı değerlendirmesinde bulunmuştur. Etkin pişmanlık düzenlemesi Türk Ceza Kanunu'nda yer alan istisnai bir hükümdür. Asıl olan yalan tanıkların cezalandırılması iken yasa da belirtilen şartların gerçekleşmesi durumunda bunlara ceza verilmemesi veya indirim uygulanması öngörülmüştür. İstisnai hükümlerin dar yorumlanması temel bir yorum kuralıdır, bu hükümler geniş yorumlanarak kapsamı genişletilmek suretiyle asıl hükmeye zarar verilemez. Bu husus Ceza Genel Kurulunun birçok kararında

da vurgulanmıştır. Bu nedenle Ceza Genel Kurulu düzenlemenin eşitliğe aykırı olduğundan söz ederek kanun koyucunun iradesine ve Anayasa Mahkemesi'nin kararına aykırı olarak, ayrıca yorum kurallarını ihlal ederek etkin pişmanlık hükmünü lehe yalan tanıklık yapanlara teşmil edemez.

Yargıtay Ceza Genel Kurulu sonuçta Anayasa ve yasalarla bağlı bir mahkemedir. Bir yasa hükmünün Anayasa'ya aykırı olduğunu saptadığında veya bu yönde ileri sürülen iddiayı ciddi gördüğünde yapması gereken bu hükmü uygulamamak veya kapsamını değiştirmek değildir. Anayasa'nın 152 ve 6216 Sayılı Anayasa Mahkemesi'nin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 40. maddelerine göre bir davaya bakmakta olan mahkeme, bu davada uygulanacak bir kanun veya Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin hükümlerini Anayasa'ya aykırı görürse veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık iddiasının ciddi olduğu kanısına varırsa, o hükmün iptali için Anayasa Mahkemesine başvurmaya yetkilidir. Yargıtay Ceza Genel Kurulunun bu düzenlemelere dayanarak saptadığı Anayasa'ya aykırılığı ortadan kaldırmak için Anayasa Mahkemesine başvurması gerekirdi. Bir mahkeme Anayasa'nın 152 ve 6216 Sayılı Kanun'un 40. maddesinde öngörülen usule uyarak Anayasa'ya aykırılığı ortadan kaldırmadan, kendiliğinden Anayasa'ya aykırılık tespiti yaparak, yasa hükümlerini uygulamaktan kaçınamaz veya kapsamını değiştiremez. Aksine uygulama yasama organının ve Anayasa Mahkemesi'nin görev alanına müdahale olur ve bu tipik bir yetki gasbidir. Bu tutumla Anayasa'da öngörülen eşitlik ilkesi korunmaya çalışılırken, kanun koyma görevinin Türkiye Büyük Millet Meclisine ait olduğuna ilişkin Anayasa'nın 87.maddesiyle Anayasa Mahkemesi'nin kararlarının yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını, gerçek ve tüzel kişileri bağlayacağına ilişkin 153. maddesi ihlal edilmiş olur. Kısaca bir kanun hükmü, Anayasa ihlal edilerek Anayasa'ya uygun hale getirilemez.

Öte yandan Yargıtay İç Yönetmeliği'nin 'Hukuk ve Ceza Genel Kurullarında ön sorun' başlıklı 27/1. maddesi 'Genel Kurullarda işin esasına girmeden önce, konu ile ilgili olarak çözümlenmesi gereken bir ön sorun ortaya çıkarsa ilkin o yönden görüşme ve oylama yapılır. Oylama sonucu ön sorun karara bağlandığı takdirde, gerekiyorsa işin esasına geçilerek görüşmesi yapılır ve oylanır.' hükmünü içermektedir. Bu hükme göre Ceza Genel Kurulu ortaya çıkan ön sorunu çözmeden işin esasını görüşemez. Yukarıda açıklanan uyuşmazlık konusuna ve varılan sonuca göre somut olayda uygulanacak olan TCK'nın 274.maddesinin Anayasa'ya aykırı olduğu hususu ön sorun olarak ortaya çıkmıştır. Bu durumda Anayasa'nın 152 ve 6216 Sayılı Anayasa Mahkemesi'nin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 40. maddelerine göre itiraz yoluna başvurulup başvurulmayacağı ve buna bağlı olarak Anayasa Mahkemesi'nin kararına kadar davanın geri bırakılıp bırakılmayacağı öncelikle görüşülüp oylanması, müteakiben işin esasına geçilmesi gerekirdi. Buna uyulmadığı için yapılan görüşme ve oylama da usule aykırıdır.

Yukarıda arz edilen nedenlerden dolayı varılan sonucun ve bu sonuca ulaşmak için izlenen yöntemin TCK'nın 274.maddesine, Anayasa Mahkemesi'nin 28.12.2017 tarihli ve 176-173 Sayılı kararına, Ceza Hukukunda geçerli ve hakim olan yorum kurallarına, Anayasa'nın 87, 152 ve 153.maddeleri ile Yargıtay İç Yönetmeliği'nin 27/1.maddesine aykırı olduğundan sayın çoğunluğun görüşüne iştirak etmek mümkün olmamıştır." düşüncesiyle,

Ön sorun bakımından çoğunluk görüşüne katılmayan üç Ceza Genel Kurulu Üyesi; TCK'nın 28. maddesinde düzenlenen "Cebir ve şiddet, korkutma ve tehdit" hükümlerinin sanıklar hakkında uygulanması gerektiği düşünceleriyle;

TCK'nın 274. maddesinin uygulanmasına yönelik uyuşmazlık bakımından çoğunluk görüşüne katılmayan altı Ceza Genel Kurulu Üyesi; sanık lehine yalan tanıklık yapan sanıklar hakkında etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanamayacağı düşünceleriyle,

Karşı oy kullanmışlardır.

SONUÇ : Açıklanan nedenlerle;

1-) Yerel Mahkemenin sanıklar ... ve ... bakımından direnme gerekçesinin İSABETLİ OLDUĞUNA,

2-) Kayseri 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 16.04.2015 tarihli ve 61-120 Sayılı kararının, direnme kararından sonra 14.12.2016 tarihinde öldüğü anlaşılan sanık ... yönünden, sanığın ölümüne ilişkin gerekli araştırmanın mahallinde yapılarak, sonucuna göre TCK'nın 64 ve 5271 Sayılı CMK'nın 223. maddeleri uyarınca gereken hükmün verilmesinin temini için diğer yönleri incelenmeksizin BOZULMASINA,

3-) Dosyanın, öncelikle sanıklar ... ve ... hakkında uygulamanın denetlenmesi bakımından Yargıtay 9. Ceza Dairesine sonrasında ise mahalline gönderilmek üzere Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına TEVDİ EDİLMESİNE, 19.11.2020 tarihinde yapılan müzakerede ön sorun bakımından oy çokluğuyla, TCK'nın 274. maddesinin uygulanmasına yönelik uyuşmazlık konusu bakımından 19.11.2020 tarihinde yapılan birinci müzakerede yeterli çoğunluk sağlanmadığından 03.12.2020 tarihinde yapılan ikinci müzakerede oy çokluğuyla, sanık ...'ın güncel nüfus kayıt örneğinde direnme kararından sonra öldüğü bilgisinin yer alması nedeniyle direnmeye konu hüküm hakkında mahallinde araştırma yapıp karar verilmesi gerektiğine, 03.12.2020 tarihinde yapılan müzakerede oybirliğiyle karar verildi.